

2011

Çocuklarda Zehirlenme Vakası Riski

Künye

Çocuklarda Zehirlenme Vakası Riski

Yayıncı: BfR basın departmanı

Redaksiyon: Elke Goldbach, Ingrid Koch: Berlin acil zehirlenme hattı,

Axel Hahn, Heidi Meyer: Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü

Martina Abel: BAG Mehr Sicherheit für Kinder e.V.

Fotoğraflar: BfR, H.D. Hamann, BAG, www.fotolia.de

Baskı adedi: 2.000

Dizgi ve baskı: www.tangram.de, Rostock

Çeviri: Ali Çetin

ISBN 3-938163-84-4

ISSN 1614-5062 (Baskı)

ISSN 1614-5097 (İnternet üzerinden)

Çocuklarda Zehirlenme Vakası Riski

İçindekiler

1 Giriş	6
2 Ev Ürünleri ve Kimyasallar	11
2.1 Giriş	11
2.2 A'dan Z'ye ev ürünleri	14
2.3 Yabancı maddeler ve oyuncaklar	44
3 İlaçlar	47
3.1 Giriş	47
3.2 A'dan Z'ye ilaçlar	48
4 Bitkiler ve Mantarlar	58
4.1 Bitkiler	58
4.2 Mantarlar	60
5 Ekler	62
5.1 Yararlı (internet) adresleri	62
5.2 Liste: Ev ürünleri, kimyasallar, yabancı maddeler ve oyuncaklar	64
5.3 Liste: İlaçlar	68
5.4 Liste: Bitkiler ve mantarlar	71
5.5 Broşür: Yuvanızı "zehire karşı güvenli" hale getirin	73
5.6 Broşür: Zehirlenmeler: İlk önlemler	75
5.7 Broşür: Bitkiler çocuklar için bir tehlike mi?	77

1 Giriş

Kazalar çocuklar ve gençler için yaşamlarının başından itibaren büyük bir risk taşımaktadır. Uzmanların görüşüne göre %60 oranında önlenilmemektedir. Kazalar, kişinin vücudunu dıştan etkileyip, sağlığına zarar veren, ani ve kasıtsız olaylardır. Robert Koch Enstitüsü'nün çocukluk ve gençlik yıllarında yaşanan, kazalarla ilgili güncel ve bilimsel tetkikin (KiGGS tetkiki 2003–2006) sonuçları, bu konunun önemini vurgulamaktadır.

Çocuklarda 0–2 yaş aralığındaki kazaların %76'sı düşme yüzündendir. Bu da genelde ev ortamında gerçekleşir.

Küçük çocuklardaki kazaların bir diğer önemli sebebi ise çeşitli maddelerden kaynaklanan zehirlenmelerdir. Bu broşür yalnızca çocuklardaki zehirlenme kazalarını ele almaktadır.

Zehirlenme nedir?

Zehirlenme (bilimsel adı: intoksikasyon); kimyasal, organik, bakteriyel ya da fiziksel maddelerin, vücuda girip, organizmaya zarar vermesidir. Bunlar sindirim, solunum, yaralar, deri ve kan yoluyla alınabilir. Sağlığa vermiş olduğu zarar, maddenin miktarına (doz) ve özelliğine göre değişmektedir.

Yaşa göre en sık yaralanmalar

0–6 ay	<ul style="list-style-type: none">• Düşme(özellikle alt değiştirme masasından)• Ulaşım kazaları• Boğulma
7 ay–4 yaş	<ul style="list-style-type: none">• Nesnelerin yutulması• Zehirlenmeler/asit yanıkları (deterjan, eterik yağlar ve lamba yağları, ilaçlar ve zehirli bitkiler)• Haşlanma/yanma (ocak, sıcak kaplar)• Merdivenden düşmek• Yürümeye yardımcı araçlar (yürüteç) kaynaklı düşmeler• Elektrik kazaları (prizler)• Boğulma (bahçe havuzu, bidon)
5 yaş ve üzeri	<ul style="list-style-type: none">• Spor ve eğlence kazaları, özellikle düşmeler ve çarpışmalar• Trafik kazaları

Çocuk yaştaki en sık zehirlenme olayları, evdeki maddelerin yutulmasıyla yaşanıyor. Bunda ilk sırayı deterjanlar ve kozmetik ürünler alıyor. Bunların yutulma sıklığını ilaçlar ve bitkiler izliyor.

Broşürün içeriği, bu dağılımı yansıtıyor. Ağırlıklı olarak ele aldığı nokta ise “ev ürünleri ve kimyasallar”.Bunu ilaçlar hakkındaki bilgiler izliyor.Ayrıca bitki ve mantar kaynaklı zehirlenmelere, toplu bir bakış da bulunuyor. “Ev ürünleri ve kimyasallar” adlı bölümün sonunda yabancı maddeler ve oyuncaklardan kaynaklanan sorunlar vurgulanıyor. Yapısı ve kullanımı hakkında alfabetik sıraya göre her bölüm başında bilgilendiriliyorsunuz. Broşürün sonunda bulunan fihrist, ev ürünlerinin, ilaçların ve diğer maddelerin kolayca bulunmasını sağlıyor. Broşür üç bölüme ayrılıyor. Birinci bölümde ev ürünleri ve kimyasalların yanında yabancı maddeler ve oyuncaklarla ilgili anahtar sözcükler içeriyor. İkinci bölümde ilaçlar ile ilgili anahtar sözcükler bulunuyor. Dizinin üçüncü bölümünde ise bitkiler ve mantarlarla ilgili anahtar sözcükler bulunuyor.

Ekte sizin için üç broşürü bir araya getirdik:

- ▶ Yuvanızı “zehire karşı güvenli” hale getirin
- ▶ Zehirlenmeler: İlk Önlemler
- ▶ Bitkiler çocuklar için bir tehlike mi?

Broşürün ekinde bulunan link listesindeki internet adresleri, size konuyla ilgili daha detaylı bilgiler alma olanağı sunuyor.

Zehirlenmeye yol açan ve sık görülen durumlar

Aşağıdaki bölümlerin amacı, “zehirli kazalar” ile ilgili önlem almak için bilgiler vermektir. Buna etkin bir şekilde katkıda bulunmak için şunları yapabilirsiniz:

- ▶ Tehlikeli olanı daha az tehlikeli olandan ayırarak,
- ▶ Zehirlenmelere yol açabilecek durumları öğrenerek,
- ▶ Çocuğun yaşına göre ana tehlikeleri tahmin ederek,
- ▶ Sunulan tavsiyeleri uygulayarak (broşürdeki turkuaz renkli kutucuklar),
- ▶ Zehire karşı güvenli bir ev oluşturarak (bkz. Bunun için bilgilendirme formu).

“Tipik” bir ev kazası düşünüldüğünde çocuk, temizlik malzemesine ya da ilaca kolayca ulaşır. Gözetim altında olmayan çocuk, yalnızdır ve bunun tadına bakar.

Ancak aşağıdaki durumlar daha sık görülür:

- ▶ Anne ya da baba temizlik yaparken küçük çocuk yanlarındadır, yani gözetim altındadır. Telefonun ya da kapının çalmasıyla ebeveynin dikkati dağılır. Deterjan bırakılır, çünkü yalnızca bir anlığına orada olunmayacaktır. Oysa her çocuk meraklıdır. Belki kendisi temizlik yapmaya çalışır ya da renkli şişenin içindeki tadı merak eder. Çoğunlukla ebeveynin dönüşünde çocuğun ne yaptığı anlaşılmaz. Yalnızca birazını mı döktü? Elindekileri mi yaladı? Yoksa şişeden mi içti?

- ▶ Anne veya babanın dikkati örneğin yemek yapmaya verilmiştir ya da misafirleri gelir.
- ▶ Anne ya da baba “kısa” bir süre için lavaboya gider, bu süre zarfında çocuk ev temizlik malzemesini dener.

Ebeveynler, büyükanneler ve büyükbabalar, çocuğun merakını, girişimci ruhunu ve tırmanma yoluyla görünüşte ulaşılmaz olana ulaşma yeteneğini küçümserler.

En iyi bakımda, korunakta olan çocuklu bir evde dikkatin şu ya da bu şekilde dağılması mümkündür. Her şeyi çocukların ulaşamayacağı bir yere yerleştirme fikri pratikte çok zor uygulanır.

Her yaş ayrı bir tehlike barındırır, çünkü çocuğun anlama becerisinin ve kavrayışının gelişmesi gerekir. Çocuk ilk yaşındayken daha yoğun korunmaya ihtiyaç duyar, çünkü her şeyi ağızına sokar. Burada çocuğun doğal bir davranışı söz konusudur. Ebeveynler yabancı bir ortamda da, hızla ortama hakim olmalı ve kendine sormalıdır: Burada neler tehlikeli olabilir? Bebeğiniz “yasak” bir şeyi ağızına aldıysa, güler yüzlü ve sakin kalmalı, çocuğunuzun yakınındaki her şeyi uzaklaştırmalı ve gerekirse zehir bilgilendirme merkezinden bilgi alınmalıdır.

Çocuğu suçlamak yersizdir. 2 ve 3 yaşlarında de anlama becerisi, özellikle “keşif” anında yasakların hatırlanması doğal olarak sınırlı ölçüde mümkündür. Ceza verilmesi anlamsızdır. Çocuğunuza sakin ve kararlı bir şekilde bu şeyin neden yakından incelenmemesi ya da denenmemesi gerektiğini ve neden tehlikeli olduğunu açıklayın.

Şans eseri zehirlenme vakalarının çoğu zararsız olarak yaşanmaktadır.

İlaçların karıştırılması

Örneğin aşağıdaki durumlarda ilaçlar karıştırılır:

- ▶ Fluorid tableti verilirken (diş çürüğünü önlemek için): Bu diş tabletinin yerine yanlışlıkla yetişkinlere ait tiroit ya da iyodür tableti veriliyor.
- ▶ Ateşe karşı fitil verilirken: Burada büyük kardeşlere ait olan fitillerle karıştırılması mümkün olabiliyor.
- ▶ Kusma tedavisinde: Yetişkinlere özel olan bir fitil çocuklara veriliyor.
- ▶ İlgili kişilerin karıştırılması: Sağlıklı kardeş yanlışlıkla hasta çocuğun ilacını alıyor.

İçeceklerle karıştırmak

- ▶ Tipik durum: İş yerini iyi temizleyen bir deterjan, **İÇEÇEK ŞİŞESİNDE** eve getiriliyor. Üzerinde hiçbir uyarı yazısı bulunmayan bu deterjan, ailenin bir üyesi tarafından içiliyor.
- ▶ Sık görülen bir başka durum ise: Bir cihazın (su ısıtıcısı, kahve makinesi) kireci çözülüyor ve kireç çözücü içeren su cihazın içinde bırakılıyor. Daha sonra bununla örneğin bebek maması ya da bir içecek hazırlanıyor.

Çok çocuklu evler

Çok çocuklu bir ev hareketlidir. Birçok öngörülemeyecek anı vardır ve bu yetişkinlerin ortama hakim olmasını güçleştirir. Muhtemelen aşırı zorlanılan zamanlar da olur ve özellikle stresli durumlarda kaza tehlikesi daha da yüksektir. Bir çocuğun kardeşlerini kıskanması, taklit ya da teselli etme isteği, büyük çocuğun küçük olana bir ev malzemesi ya da ilaç vermesine yol açabilir.

Kronik hastalığı olan bir çocuk ama aynı zamanda da sağlıklı, hareketli, talepkar kardeşler; ailenin tamamı için belli şartlarda açık görev dağılımı ve yardım seçeneklerinden yararlanmak dahil gerekli yönetim sayesinde taşınabilecek büyük bir yük anlamına gelir. **Tehlikeli ilaçlara özellikle dikkat edilmesi gerekir. Bunların mutlaka ayrılmış olarak** dahili ve harici uygulamaya göre (yetişkinlere ya da çocuklara ait ilaçlar) kilitlenebilen bir ilaç dolabında muhafaza edilmesi gerekir.

Büyükbaba ve büyükanneyi ziyaret

Neyse ki büyükbaba ve büyükanne var! Çocuklara daha çok zaman ayırabilir ve bazen daha sabırlı davranabilirler. Ancak evleri nadiren çocuklar için güvenlidir. İlaçlar çoğunlukla rahatça görülebilecek şekilde masada sergilenir ya da oturma odasındaki dolapta muhafaza edilir. Haftalık ilaçların bulunduğu "hap kutusuna" rahatça erişilebilir. İlaçları çantada duran büyükanne ve büyükbabanın ya da tanıdıkların ziyaret edilmesi kaza nedeni olabilir. Meraklı çocuklar fark edilmeden el çantasını karıştırır ve renkli hapları denerler. Bu ilaçların alınması çocuklarda tehlikeli zehirlenmelere yol açabilir.

➤ Bkz. Ekteki bilgi formu: Yuvanızı "zehire karşı güvenli" hale getirin.

İlk yardım

İlk yardım hayat kurtarır!

Şikayetlerin ortaya çıkmasını beklemeyin, hemen harekete geçin. Soğukkanlılığınızı koruyun. Solunumun

- bozulması ya da engellenmesi, kramp nöbetleri,
- Şiddetli ağrılar,
- Haşlanma/yanma durumlarında.

hemen 112 acil çağrı hattını arayın!

İlk yardım önlemleri

Bu noktada yalnızca genel olarak ilk yardım önlemleri ele alınabilir. Suni solunum ya da yeniden hayata döndürme talimatlarının başka kılavuzlardan ya da ilk yardım kurslarından alınması gerekir. Çocuk doktorunuzla yapacağınız bir görüşmede ciddi durumlarla ilgili olarak daha fazla tavsiye alabilirsiniz.

Solunumu engelleyen yabancı maddeler

Küçük çocuklarda: Nesneyi ağzından çıkartmaya çalışın. Eğer çıkartamıyorsanız, çocuğu ayağından tutup baş aşağı kaldırın ve sertçe sırtına vurun. Solunum rahatsızlıklarında hemen 112 acil çağrı hattını arayın.

Ağızda/boğazda olası asit yanığı

Hiç oyalanmadan ağızını yıkayın ve mümkünse tükürmesini sağlayın. Hemen bir bardak çay, su veya meyve suyu verin (eğer çocuk sadece süt içebiliyorsa, acil durumlarda bu da içirilebilir).

Ciltte haşlanma, yanma ya da asit yanığı

Söz konusu bölgeyi 10 dakika suya tutarak soğutun – su soğukluğu 15° C'den fazla olmasın. Dikkat: Yaygın yanıklarda/asit yanıklarında hipotermi (vücut ısısının aşırı düşmesi) tehlikesi vardır! Vücudun yaralı olmayan bölgelerinin sıcak tutulması gerekir (örneğin sıcak tutan örtülerle). Örneğin un ya da yağ sürmek gibi ev reçeteleri uygulamayın! Yanıklarla da asit yanıklarında derhal 112 acil çağrı hattını haberdar edin.

Kusan çocuk

Çocuğu boğulmaması için dik ve hafif öne eğilmiş olarak tutun.

Sersemlemiş, sendeleyeyen ya da düzgün yürüyemeyen çocuk

Hangi maddelere erişebilmesi mümkün? Alkollü bir içecek, bir kozmetik ürünü, örneğin traş kolonyası ya da etanol içeren bir öksürük şurubu içmiş

olabilir mi? Nedeninin ya da ilacın bilinmesi, sonraki tahminler ve tedavi için gerekmektedir! Zehir bilgi merkezini ya da çocuk kliniğini, gerekirse 112 acil çağrı hattını arayın.

Gözde tahriş/asit yanığı

Hızlı ve yeterli yıkama, gözde ağır bir asit yanığını engeller! Derhal 10 dakika boyunca akan suyun (musluğun) altında gözü dikkatlice yıkayın. Gerekirse ikinci bir kişiden yardım alın. Duruma göre çocuğu kucağınıza alıp, gözü dikkatlice açtıktan sonra temiz bir bezle hafifçe bastırarak gözü yıkayın. Yakinınızda akan su yoksa, gözü örneğin maden suyuyla yıkayın. Neyse ki çocuklarda asitli maddelerden çok gözü tahriş eden maddeler ulaşmaktadır.

Evdeki ilk yardım dolabında, zehirlenmelere karşı bulunması gerekenler:

- Etken maddesi dimeticon ya da simeticon olan şişkinlik damlası,
- Çocuk başına en az 5 gr, toz halde olan tıbbi karbon,
- Şurup ve fitil biçiminde ağrı kesici (parasetamol, ibuprofen),
- Böcek ısınklarının tedavisi için jel (antihistaminik),
- Yara dezenfeksiyonu için maddeler,
- Yara bandı/steril bandaj malzemesi.

Ecza dolabınızla ilgili ayrıntılı bilgi için eczacınıza başvurabilirsiniz.

➔ Bkz. Ekteki bilgi formu:

Zehirlenmeler: İlk önlemler.

2 Ev Ürünleri ve Kimyasallar

Şek. 1: Çeşitli ev temizlik kimyasalları

Çocuğunuzu korumanız için temizlik maddeleri ya da kimyasal maddenin ne kadar tehlikeli olduğunu bilmeniz gereklidir!

2.1 Giriş

Her gün vücut temizliği ve ev temizliği için temizlik maddeleri kullanmaktayız. Süpermarketlerde çok amaçlı, banyo, cam, bulaşık, halı ve tuvalet temizlik malzemeleri, leke ve oje sökücüler, tutkallar ve daha birçok değişik malzeme farklı üreticiler tarafından sağlanmaktadır. Tüm bu ürünlerin ayrıntılı açıklanması mümkün olmadığından, bunları gruplara ayırıyoruz. Örneğin yıkamada suyla aktif olan ürünler ya da benzin içeren ürünler. Bu grubu temsilen, içerik maddeleri, zehirlenme tablosu, ilk yardım önlemleri ve bir doktora başvurmak gerekip gerekmediğinin yanıtını bulmak için **ilgili ayrıntılı bir örnek** bulunuyor. Anahtar sözcüklerin bulunduğu fihristte konu ile ilgili örneğe yönlendirileceksiniz. Bu kılavuzda bulunan çerçeve ve renklendirmelerle nasıl önlem almanız gerektiğine daha çabuk ulaşacaksınız. Bunlar her zaman **açık mavi** olarak hazırlanmıştır.

Örnek:

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu verin.
- Kusturmayın.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Toprak rengi kutucuklarda size **tehlikeli** zehirlenmelere yol açabilecek

ürünler hakkında bilgi veriyoruz. Bunlar birçok evde bulunan, sıkça kazalara ve kısmen de ağır zehirlenmelere yol açan ürünlerdir.

Örnek:

Tehlikeli Ürünler

Boya sökücüler, lavabo açıcılar, amonyak karışımları, fırın -ızgara temizleyicileri, benzin, kimyasallar, kireç çözücüler, sirke esansı, lamba yağları, sıvı mangal yakıcılar, metanol, sobalar/yakıt hücreleri için metanol içeren yakıtlar, pudra, boru temizleyicileri, haşereyle mücadele ilaçları (örneğin tarla faresi zehirleri), yabani otlara karşı olan ilaçlar, antifriz/fren sıvısı, taş temizleyicileri.

Toprak rengi kutulardaki zehirlenme kazalarında hemen bir zehir bilgilendirme merkezinin aranması gerekmektedir.

Turkuaz renkli kutucuklarda zehirlenme kazalarının önlenmesi ile ilgili açıklamalarda bulunuyoruz.

Örnek:

Tavsiye

- Deterjanları/kimyasalları içecek şişelerine doldurmayın.
- Su ısıtıcısının kirecini temizlerken üzerine etiket/kağıt koyarak işaretleyin, gece boyunca bekletmeyin!
- Çocuklu evlerde asitli ürünlerden vazgeçin!
- Küçük çocukların bulunduğu evlerde lamba yağı ve sıvı mangal yakıtları bulundurmayın!
- Çocuklu evlerde endüstriyel ürünler kullanmayın.

Uluslararası Tehlike İşaretlemesi uyarınca yeni tehlike simgeleri (GHS – Global Harmonisation System)

Avrupa 20 Ocak 2009 tarihinde, kimyasal ürünlerin sınıflandırması, işaretlemesi ve ambalajı hakkında AB'nin CLP yönetmeliğini yürürlüğe soktu. Bu yönetmelikle tehlikeli kimyasal maddeler ve ürünler (karışımlar) için yeni uyarı işaretleri yürürlüğe sokuluyor. Bu yeni simgelerin verilmesi için yeni kriterler de geçerli.

Neden bir geçiş süresi gerekiyor?

Yeni işaretlemeler 1 Ocak 2009'dan itibaren yürürlüğe girmiştir. Bunun için ise 8 yıllık bir geçiş süresi konulmuştur. Böylelikle tehlikeli kimyasal madde kullanan kamu, tüketiciler ve çalışanlar için aynı ölçüde tehlikeli kimyasal maddelerin farklı işaretlemeleri ile ilgili bir süreç başlatmıştır.

Yeni uyarı işaretleri sağlıkla ilgili tehlikeleri gösteriyor

Değişiklikler her şeyden önce sağlıkla ilgili tehlikeleri işaret ediyor. Tüketiciler açısından önemli olan altı yeni simge aşağıda gösteriliyor. Kullanımdaki en önemli tehlikeler ve riskler yeni bir uyarı simgesine bağlı olarak açıklanıyor. Geçiş sürecini kolaylaştırmak için 2017'ye kadar geçerli olan, şimdiye kadar zorunlu olan uyarı işaretleri de gösteriliyor.

Yeni işaretlerin eski işaretlere göre avantajı, doğrudan sonuçlar (zehirlenme) ve uzun vadeli sonuçlar (örneğin kanser oluşumu) arasında ayırım yapılabilecek olmasıdır. Her durumda uyarı işaretleri, uyarı sözcükleri (tehlike, dikkat), uyarı açıklamaları ve güvenlik açıklamalarıyla tamamlanıyor.

Tehlike açıklamaları

Tehlike açıklamaları, tehlike hakkında, örneğin "sağlık açısından tehlikeli" simgesiyle bağlantılı olarak "alerjik cilt reaksiyonuna yol açabilir" gibi ayrıntılı bilgi de veriyor.

Güvenlik açıklamaları

Güvenlik açıklamaları, kullanıcıya ürünle ilgili risklerin azaltılabileceği, düşürülebileceği ve zehirlenmelerde nasıl bir tepki verilmesi gerektiği hakkında bilgi veriyor. Buna göre bulunduğu zehirleyen ya da solunumu olumsuz etkileyen bir maddenin ambalajında "yalnız açık havada ya da iyi havalandırılan mekanlarda kullanın" açıklaması bulunacak. Bu durum örneğin birçok emprenye sprey şişesi için geçerlidir. Bu güvenlik uyarılarının mutlaka ciddiye alınması ve tavsiyelere uyulması gerekir.

2009'dan itibaren işaretleme	Tarif	2017'ye kadar izin veriliyor
	Ölümcül zehirlenme Ürünler küçük miktarlarda bile ciltte, soluma ya da yutma durumunda ağır hatta ölümcül zehirlenmelere yol açabiliyor. Ancak bu ürünlerin çoğuna tüketiciler sınırlı bir şekilde ulaşabiliyor. Doğrudan temastan kaçının.	 veya
	Ağır sağlık sorunları, çocuklarda muhtemelen ölümcül sonuçlar Ürünler ağır sağlık sorunlarına yol açabilir. Bu simge hamileliğin tehlikeye girmesine (anne karınıdaki bebeğe, hamileliğin devamının getirilememesine ya da sakat doğum riskine), kansere yol açan bir etkiye ve benzeri ağır sağlık risklerine karşı uyarıyor. Ürünler dikkatli bir şekilde kullanılmalıdır.	 veya
	Cildin ya da gözlerin tahrip olması Ürünler ciltle temas ettiğinde, kısa bir süre içinde yaralara sebep olabilir ya da gözde kalıcı görme bozukluklarına yol açabilir. Kullanırken cildinizi ve gözlerinizi koruyun!	 veya
	Sağlığa yönelik tehlike Küçük miktarlar halinde ölüme ya da ağır sağlık sorunlarına yol açmayan tüm tehlikeler için uyarda bulunur. Bunların arasında cildin tahriş olması ya da hassaslaşması ve ardından bir alerjiye yol açılması da bulunur. Aynı zamanda bu simge yanıcılık gibi başka tehlikelere karşı uyarı olarak da kullanılır.	 veya
	Hayvanlar ve çevre için tehlike Ürünler çevreye kısa veya uzun süreli zararlar verebilir. Küçük hayvanları öldürebilir (su bitleri ve balıklar) ya da uzun vadede çevreye zararlı etkileri olabilir. Hiçbir şekilde kanalizasyona ya da ev çöplerine dökmeyin!	
	Çabuk alev alır Ürünler ısıya ya da alevlere yakinken çabuk alev alır. Üzerinde bu işaretin bulunduğu spreyleyler sıcak yüzeylere veya açık alevlerin yakınında, kesinlikle sıkılmamalıdır.	 veya

Sek. 2: Yeni işaretleme örnekleri

2.2 A'dan Z'ye ev ürünleri

Boya sökücüler/Küllü su/Endüstriyel temizleyiciler

- Dikkat, yüksek asitli!

İlk yardım

- Hemen bir bardak su/çay/meyve suyu içirin.
- Kusturmayın.
- Gözleri/cildi bol suyla yıkayın.
- Sükunetinizi koruyun.
- Zehir bilgilendirme merkezini/112 acil çağrı hattını arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Olası içerik maddeleri

Örneğin potasyon ya da sodyum hidroksit, meta silikatlar ve amonyak gibi asitli kimyasallar ya da klorlu hidrokarbon ve alkol karışımları içerebilir.

Zehirlenme tablosu

Asit içeren ürünlerde: Alıma bağlı olarak yoğun asit etkisi nedeniyle hızlı ağrı, şişlik ve ıslanan deride ya da mukozada kızarma ortaya çıkar. İlk belirtiler dudakların şişmesi, belirgin salya akışı ve kusma olabilir. Yemek borusunda ciddi asit yanığı ve ardından yaralı daralma tehlikesi vardır.

Çözücü madde içeren ürünler örneğin uyku hali, yürüme bozukluğu ve kusmayla birlikte ağır bir zehirlenmeye yol açabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Kuşkuya yer bırakmayacak alım ve zehirlenme belirtilerinde 112 acil çağrı hattını arayın. Ürünü yanınıza alarak içeriğini ve bundan sonra yapmanız gerekenleri bir zehir bilgilendirme

merkezine sorun. Şayet alındığından kuşkuluyunuz ve çocukta dikkat çeken bir durum yoksa, önce bir zehir bilgilendirme merkezini arayabilirsiniz.

Lavabo açıcı/Boru açıcı/Endüstriyel temizleyiciler

- Dikkat, yüksek asitli!

İlk yardım

- Artıklarını derhal ağızından çıkarın.
- Kusturmayın.
- Hemen bir bardak çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Göze temas etmişse, hemen bol su ile yıkayın.
- Cildi/elleri hemen bol suyla yıkayın.
- Sükunetinizi koruyun, 112 acil çağrı hattını arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Olası içerik maddeleri

Çoğunlukla güçlü asit içeren çözeltiler, örneğin sodyum hidroksit (NaOH) ya da potasyum hidroksit (KOH), aynı zamanda asitli natron ya da asitli potasyum olarak da tanımlanır. Genelde granül biçimindedir. Daha yeni ürünler kısmen daha az asit içerir.

Şek. 3: Lavabo açıcılar

Zehirlenme tablosu

Alıma bağlı olarak yoğun yakma etkisiyle birden ağrı girer, yanınıza alarak içeriğini ve bundan sonra yapmanız gerekenleri bir zehir bilgilendirme merkezine sorun. Şayet alındığından kuşkuysanız ve çocukta dikkat çeken bir durum yoksa, önce bir zehir bilgilendirme merkezini arayabilirsiniz.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Yüksek asitli bir ev temizlik maddesinin alındığından eminseniz, çocuk kliniğinde bir muayene gerekir. Çocuğun şikayetleri varsa, nakil, ambulansla yapılmalıdır.

Yosun çözücüler

İlk yardım

- Artıkları ağzından çıkarın
- Hemen bir bardak çay, su ya da meyve suyu için.
- Kusturmayın.
- Gözle temasta hemen uzun süre yıkayın.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Yosun çözücüler bileşimleri ve zehirlilikleri açısından büyük farklılıklar gösterirler. Bunların ne amaçla kullanıldıklarını bilmek önemlidir. Örneğin akvaryum, süs havuzu ya da yüzmeye havuzu için kullanılan ürünler olduğu gibi, kaldırımlar için de ürünler vardır.

Yosun çözücüler (akvaryum)

Olası içerik maddeleri

Eski ürünlerde çoğunlukla bakır sülfat (bir metal bağıntısı), düşük yoğunluk-

larda herbisit (zararlı bitki öldürücü) simazin ya da monuron bulunur. Yeni ürünler ise humin ya da çinko sülfat içerir.

Zehirlenme tablosu

Bir, iki yudumdan oluşan küçük miktarlarda alındığından kesin eminseniz, genelde zehirlenme olması beklenmez.

Bakır sülfat içeren ürünler, alınan miktara bağlı olarak şikayetlere yol açabiliyor. Önce bulantı ve kusma görülür. Bakır vücut tarafından iyi emildiği için, alınan miktarın tehlikeli olup olmadığını ve kandaki miktarı belirlemenin gerekip gerekmediğini açığa çıkarmak gerekir.

Yosun çözücüler (havuz, kaldırım vs.)

- Dikkat, asit yanığına yol açabilir!

Olası içerik maddeleri

Süs havuzu ve kaldırımlar için kullanılan birçok yosun çözücünün içinde katyonik tensitler, çoğunlukla benzalkonium klorit, asit yanığına yol açacak konsantrasyonlarda bulunur. Klor içeren ürünler de yine piyasada bulunmaktadır. Süs havuzlarındaki yosunlarla mücadele amaçlı yeni ürünler zararsız maddeler içerebilir.

Zehirlenme tablosu

Asit yanığı etkisindeki ilk belirtide, salya akışı, bulantı, kusma ve ağrı nedeniyle besin alınmaması ortaya çıkabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Doktora gidip gitmemek ürünün içerdiği maddelere bağlıdır. Asitli yosun çözücülerde, doktor muayenesi gerekir. Güvenli değerlendirme için bir zehir bilgilendirme merkezine, bundan sonra ne yapılması gerektiği sorulmalıdır.

Alkoller

İlk yardım

- Ağzını yıkayın.
- Meyve suyu ya da çay içirin.
- Uykulu çocuğu dik tutun ve bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Metanol

- Dikkat, çok zehirlidir!

Metanol uygun şekilde işaretlenmelidir! Orijinal şişeyi kliniğe giderken mutlaka yanınızda götürün! Bu maddenin içeriğinin konsantrasyonunu zehir bilgilendirme merkezi tarafından belirlenip, gereken tedavinin yapılabilmesi için, çocuk kliniğine ürünün tam ticari adı verilmelidir.

Soba ve yakıt hücrelerinin yakıtlarında ender de olsa, model uçakların benzininde hala metanol bulunuyor. Yurtdışından gelen nitro incelticilerin tehlikeli konsantrasyonlar içermesi olasıdır.

Zehirlenme tablosu

Alkol zehirlenmesindekine benzer şikayetler (sarhoşluk hali). Yüksek metanol oranına sahip bir ürünün bir yudumu küçük bir çocuk için hayati tehlike yaratabilir ve körlüğe yol açabilir. Metanol alındığına dair her kuşkunun açıklığa kavuşturulması gerekir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Hemen, ürünü de yanınıza alarak bir çocuk kliniğine gidin. Yolculuk 30 dakikadan fazla sürecekse, ambulans/itfaiye çağrılmalıdır.

Hemen müdahale edilirse zehirlenme önlenebilir!

Tavsiye

- Çocuklu evlerde metanol içeren ürünler kullanmayın.
- İçecek şişelerine doldurmayın.
- Endüstriyel ürünlerden kaçınınız.

İçilebilen alkolün (etanol)

İçilebilen alkolün (etanol) tadını çocuklar sevmez. Ağızdaki ve yemek borusundaki yakıcı ısı hissi rahatsız edici bulunur. Böylece yüksek dereceli alkollü içecekler (örneğin votka) ya da %80'e kadar etanol içeren kozmetik ürünleri (örneğin tıraş kolonyası, parfüm) genelde bir yudumdan fazla içilmez.

Zehirlenme tablosu

Bir yudum yüksek dereceli alkol zehirlenmeye yol açmaz. Muhtemelen hafif bir ruh hali abartısı ve kızamık yanaklar görürsünüz. Büyük miktarlar alındığı zaman ise, yürüyüş bozukluğu, bulantı, kusma ve artan uyku hali baş gösterir.

Şek. 4: Alkol içeren ev temizlik malzemeleri

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Küçük miktarda alındısa gerekli değildir. Şüphelenmez durumda, zehir bilgilendirme merkezine başvurun. Çocuk dengesiz yürüyorsa, uykuluysa ya da uyuşuk bir haldeyse, şişeyi de yanınıza alarak en yakın çocuk kliniğine başvurmanız gerekir.

Propanol/İzopropanol

Propanol ve izopropanol (izopropil alkol) birçok ürünün içinde bulunur, özellikle de el dezenfektanlarında, kapı kilitlerini çözmek için ve buz çözücülerde. Propanol ya da izopropanol etanolden biraz daha tehnelidir.

Zehirlenme tablosu

bkz. İçilebilen alkol/etanol

Glikoller bkz. Antfriz sayfa 31.

Çok amaçlı deterjanlar/Genel deterjanlar

İlk yardım

- Artıklarını derhal ağızından çıkarın.
- Gerekirse gözleri bol suyla yıkayın.
- Köpük önleyici (dimeticon/simeticon içeren şişkinlik giderici damla) verin.
- Kusturmayın.
- Yalnızca birkaç yudum çay, su ya da meyve suyu için.
- Kusarsa: Çocuğu dik olarak öne doğru eğin.
- Sükunetinizi koruyun, gerekirse zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Çoğunlukla anyonik ve iyonik olmayan tensitler (= yıkamayla etkinleşen, sabuna benzer şekilde köpük oluşturan maddeler), ayrıca zararsız çözücü madde konsantrasyonları, örneğin alkol ya da glikol bulunabilir.

Zehirlenme tablosu

Köpük oluşturan deterjanlar ağırlıktadır. Mide üzerindeki hafif tahriş etkisi yarattığından, sıkça kusmaya yol açar. Kusmak çok köpüklü olabilir. Çocuğunuzun kusmuğunda boğulma tehlikesi vardır. Çocuklar boğulurken şiddetli öksürürler. Bunun yanında mide bağırsak sisteminde köpük oluşumu nedeniyle karın ağrıları olabilir. Ama genelde “yalnızca” tensit içeren deterjanlar alındığında bu durum zararsız olarak değerlendirilmelidir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çocuğunuz sadece şiddetli ve sürekli öksürüyorsa, bir çocuk doktorunun muayenesi gerekir.

Ateş yakma sıvıları bkz. Mangal yakıtları sayfa 28.

Aküler bkz. Piller sayfa 19.

Araba benzini bkz. Benzin sayfa 20.

Oto bakım maddeleri

İlk yardım

- Ağzını yıkayın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Oto bakım maddeleri zararsızdan başlayıp çok zehirliye kadar sınıflandırılabilir. Kullanım amacına ve içeriğe bağlı olarak önemli farklılıklar vardır.

Tehlikeli ürünler

Antifriz, fren sıvısı, fren temizleyici, akü içeriği, cam suyu (kışık).

Zehirlenme tablosu

Bu ürünlerin farklı içerikleri vardır ve bu nedenle farklı zehirlenme tablolarına yol açarlar.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Ürünü elinizde bulundurarak bir zehir bilgilendirme merkezini arayın. İçeriğe bağlı olarak zehir bilgi merkezi bir çocuk kliniğine gitmeniz gerekip gerekmediğine karar verebilir.

[Kapı kilidi buz çözücüsü](#)

İçindekiler

Propanol, izopropanol ve farklı etilen glikol oranları.

Zehirlenme tablosu

Propanol ya da izopropanol alkolün alınmasıyla belirlenir. Bu genellikle büyük konsantrasyonlar halinde etilen glikol olarak bulunur. Çocuklar genel-

de kapı kilidi buz çözücünden yalnızca bir ya da iki yudum içerler. Bu miktar zararsızdır. Daha fazla içilirse, bir zehir bilgilendirme Merkezinin aranması gerekir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Küçük miktarlarda gerekli değildir. Bir ya da iki yudumdan fazlasında bir zehir bilgilendirme merkezini arayın. Bkz. aynı zamanda alkoller bölümü.

[Antifriz](#) bkz. burada sayfa 31.

Fırın/Mangal Temizleyiciler

► Dikkat, asit yanığına yol açabilir!

İlk yardım

- Artıkları çıkarın.
- Ağzı/deriyi yıkayın.
- Hemen bir bardak çay, su ya da meyve suyu içirin.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Sıkça sodyum ya da potasyum hidrok-sit. Özellikle profesyonel malzemeler yüksek asit oranına sahiptir. Bunları evde kullanmamanız gerekir. Mono etanol amin içeren maddeler çoğunlukla yalnızca tahriş eder ama konsantrasyon belirleyicidir.

Zehirlenme tablosu/Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Bkz. Lavabo açıcılar sayfa 14.

[Bebek yağı](#) bkz. Kozmetikler sayfa 31.

[Bebek pudrası](#) bkz. Pudra sayfa 35.

Banyo Temizleyicileri

Şek. 5: Banyo Temizleyiciler

İlk yardım

- Artıkları çıkarın.
- Ağız/deriyi yıkayın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Yüzeylerin/fayansların silinmesi için kullanılan malzemeler genelde tahriş edicidir. Buna karşın WC kireç çözücülerini ya da dezenfeksiyon ürünleri daha agresif olabilir.

Olası İçerik Maddeleri

Köpük oluşturan, yıkamayla etkinleşen maddeler (tensitler), ayrıca asetik dü-

şük konsantrasyonlu asit ya da sitrik asit ve muhtemelen zararsız miktarda alkol. Sıradan banyo temizleyicileri, çok amaçlı deterjanlar gibi değerlendirilmelidir.

Zehirlenme tablosu

bkz. Çok amaçlı deterjanlar sayfa 17. WC temizleyicileri, WC kireç çözücülerini ya da dezenfektanlar söz konusuysa bkz. ilgili sayfalar.

Piller

Aküler

- Dikkat, yüksek asitli!

İlk yardım

- Deriyi, ağız ve gözü bolca yıkayın.
- Hemen bir bardak çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Aküler, yakıcı konsantrasyonda sülfürik asit içerir. Dıştaki kabuklaşmaların yalanmasından kaynaklanan kurşun alımını dikkate almak gerekmez.

Zehirlenme tablosu

Derinin ya da mukozanın sülfürik asitle teması lokal asit yanığı semptomlarına yol açar. Sonuçları dudaklarda şişmeler, salya akışı, yanma ve deride ya da ağız mukozasında kızarıklıklardır.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Sıvı sülfürik asitle açıkça temas edildikten sonra ya da asit yanığı semptomlarında bir çocuk doktoruna gidilmesi, tehlikeli semptomlar görüldüğünde ise çocuk kliniğine başvurmak şarttır.

Evde kullanılan piller Saat pilleri/düğme hücreleri

İlk yardım

- Ağzına (burnuna) bakın, nesneyi alın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini/çocuk doktorunu arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Evde kullanılan piller çoğunlukla az miktarda cıva oksit ya da gümüş oksit içerir veya çinko/hava (O₂) pilleri söz konusudur. Bunun yanında dışarı sızdığında yakıcı etki yapabilen bir elektrolit çözeltisi içerir.

Özellikle saat pilleri (düğme hücreleri) küçük çocuklar tarafından çoğu zaman yutulur. PİL genelde sağlam kaldığından içindeki maddelerle temas yaşanmaz. Pillerin vücuttaki deliklere (burna, kulağa vs.) sokulabileceğini de unutmayın.

Zehirlenme tablosu

Zehirlenme tablosu, pilin büyüklüğüne bağlıdır. Beslenme borusuna takılma tehlikesi vardır. Bu durumda derhal çocuk kliniğinde alınması gerekir. Birçok çocuğun hiçbir şikayeti olmaz, çünkü saat pilleri hızla mideye ulaşır. Midede uzun süre kalması durumunda (yaklaşık 24 saat) ortaya çıkan asitli içerik maddeleri mide mukozasının zarar görmesine yol açabilir. Saat pili cıva içeriyorsa, bunun açığa çıkması durumunda düşük miktar nedeniyle zehirlenmeden korkmaya gerek yoktur.

Düğme hücrelerle yaşanan kazaların sıklığıyla ölçüldüğünde, pil şikayet yaratmadan atılırsa, genelde zararsız bir seyir beklenebilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Bir röntgen çekilmesi kesinlikle şarttır. Çocuğunuz öğürürse ya da ağrıları olursa, muayenenin çocuk kliniğinde yapılması gerekir. Çocuğunuzun şikayeti yoksa, çocuk doktorunuzu ya da bir zehir bilgilendirme servisini arayın.

Çubuk piller/Mono hücreler

Çocuklar bazen sızan, çoğunlukla kabuklaşmış pil atıklarını yalarlar. Temas yerinde çok nadir olarak asit yanıkları olabilir.

Zehirlenme tablosu

Dudakta ya da dilde yanma duyusuyla birlikte dudakta ya da dilde kızarıklık olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Yalnızca lokal bir etki bekleneceğinden, zararsız olarak görülmelidir. Belirgin şikayetlerde bir çocuk doktoruna göstermek gerekir.

Benzin/Yıkama Benzini/Boya incelticiler

- ▶ Dikkat, tehlikelidir!

İlk yardım

- Kusturmayın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Etkilenen deriyi suyla/sabunla yıkayın.
- Öksüren çocuğu dik tutun ve 112 acil çağrı hattını arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Araba benzini ya da yıkama benzini, çocuğun içtiği miktarlarda eşit olarak değerlendirilmelidir. Bunun yanında boya çözücü madde olarak, boya in-celticiler de ve benzer ürünlerin içinde bulunur.

İçindekiler

Çeşitli hidrokarbonların karışımı.

Zehirlenme tablosu

Ağırlıklı olarak ince sıvı halindeki hidrokarbonlardan oluşan bileşimi sayesinde, benzin yutulurken soluk borusuna ulaşabilir (aspirasyon). Ök-sürmek solunumu hızlandırır, öğürmek ve "hava almaya çabalamak" da tipik belirtilerdir. Yalnızca birkaç yudum içildiğinde uyku hali ve sersemleme ortaya çıkabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Şikayeti olan her çocuk, çocuk kliniği-ne götürülmelidir. Şiddetli öksüren ya da nefes almada zorlanan çocukların ambulansla nakledilmesi gerekir. Ço-cuğunuzun şikayetleri hafif bile olsa bir zehir bilgilendirme merkeziyle ya da çocuk doktorunuzla bağlantı kur-manız gerekir.

Tavsiye

- İçecek şişelerine doldurmayın!
- Benzini yalnızca bu amaçla kulla-nılan bidonlara doldurun!

Ağartıcılar

İlk yardım

- Deriyi/ağzı yıkayın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Kusturmayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Ağartıcılar, çamaşırları ağartmak ve sıkça hijyenik deterjan olarak kullanılır.

İçindekiler

Sodyum hipoklorit ya da hidrojen peroksit.

Zehirlenme tablosu

Küçük miktarlar (bir ya da iki yudum) çoğunlukla zararsızdır. Bazı, özellikle yurtdışından gelen ürünler yüksek konsantrasyonlar içerebilir. Bu du-rumda asit etkisi tehlikesi bulunur. Hidrojen peroksitin başlıca etkisi mide ekşimesi, bulantı, kusma ve gırtlığın tahriş olmasıdır.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çoğunlukla gerekmez. Çocuk kusarsa ya da dikkat çekici şekilde salya çıkarırsa, muayene gerekir. Ürünün asitli olup olmadığını anlamak için bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Tavsiye

- Asla klor içeren bir ürünü baş-ka deterjanlarla karıştırmayın. Tehlikeli klor gazı ortaya çıkabi-lir!

Kurşun kalemler/ Boya kalemleri/ Keçeli kalemler/ Parmak boyları

İlk yardım

- Artıkları, örneğin kırık kalem uçlarını temizleyin.
- Çay, su ya da meyve suyu verin.

İçindekiler

Kurşun kalemler grafit ve ahşaptan oluşur. Çocuklar için boyama kalemleri çoğunlukla, idrarla atılan ve muhtemelen bunu renklendirebilen, suda çözünen boya içerir. Mumlu boya kalemlerinde zehirli olmayan pigmentler ve sentetik ya da doğal balmumu bulunur. Alman ürünleri ağır metal ve çözücü madde içermez. Satın alırken bu kurallara uyan ürünleri tercih edin.

Zehirlenme tablosu

Kalem uçlarının yalanması ya da yutulması zararsızdır ve zehirlenmeye yol açmaz.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Gerek yoktur, yalnızca soluk borusuna kaçma kuşkusu varsa (öksürükte) çocuk doktoruna gidilmesi gerekir.

Çiçek gübreleri

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu verin.

İçindekiler

Oda ve balkon bitkilerinin bakımı amaçlı. Çiçek gübreleri azot, fosfat ve potasyum bağntılarından oluşur. Komple gübrelerde ayrıca eser elementler (bakır, magnezyum, mangan vs.) bulunur.

Şek. 6: Çiçek gübresi

Tarımsal ürünlerin içerikleri farklıdır ve daha zehirlidir!

Zehirlenme tablosu

Çocuklar çoğunlukla birkaç yudum içerler, bu miktar herhangi bir şikayete yol açmaz. Yalnızca büyük miktarlarda inceltilmemiş gübre kan elektrolitlerinde değişikliklere yol açabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Gerekli değildir. Büyük miktarlarda içildiği tahmin ediliyorsa, çocuk doktorunu ya da bir zehir bilgilendirme merkezini aramanız tavsiye edilir.

Tarım ürünlerinde bir zehir bilgilendirme merkezine başvurulması gerekir!

Zemin bakım maddeleri

(bkz. Çok amaçlı deterjanlar)

Piyasada bulunan temizlik ürünleri genelde çok amaçlı temizlik maddeleri gibi (bkz. sayfa 17) değerlendirilmelidir. Zeminler için özel temizlik maddeleri fazladan parafin benzeri çözücüler ve alkoller içerir, akciğere ulaşma tehlikesi (tıbbi adı "aspirasyon") daha yüksektir ve birkaç yudumdan sonra zehirlenme belirtileri görülebilir.

Durumu açığa kavuşturmak için bir zehir bilgilendirme merkeziyle bağlantı kurun!

Vücut Losyonları bkz. Kozmetikler sayfa 31.

Yanıcı ispiro

İçindekiler

Alman ürünlerinde her zaman yüksek konsantrasyonda etanol (içki alkolü) ve denatüran olarak az zehirli bir katkı maddesi bulunur. Yurtdışından gelen ürünler (nadiren) tehlikeli metanol içerebilir.

Yurtdışından gelen ürünler yutulduktan sonra bir zehir bilgilendirme merkezine bileşimi sorulmalıdır.

Zehirlenme tablosu bkz. Alkol sayfa 16.

Kimyasallar

İlk yardım

- Artıkları temizleyin, sükunetinizi koruyun.
- Çay, su ya da meyve suyu için.
- Kusturmayın.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Saf kimyasallar prensipte tehlikeli olarak görülmelidir.

Geniş bir madde yelpazesi (örneğin firmadan getirilen ya da eczaneden alınanlar) mümkün olduğu için bu çerçevede tek tek maddeler ele alınamaz.

Zehirlenme tablosu

Maddeye bağlı olarak zararsızdan belirgin asit etkisine ya da ağır zehirlenmeye kadar her şey mümkündür.

Tavsiye

- İş yerindeki kimyasalları başka kaplara doldurmayın.
- İçecek şişelerine doldurmayın.
- Saf kimyasallardan kaçının (örneğin konsantre asitler, amonyak).

Dezenfektanlar

Profesyonel dezenfektanlar

- Dikkat, asit yanığına yol açabilir!

Profesyonel dezenfektanlar genelde asitlidir. Bu ürünleri ev işlerinde kullanmayın.

Lavabo açıcı gibi durumlarda yapılması gerekenler için bkz. sayfa 14.

Ticari dezenfektanlar

Alkollerden, çoğunlukla farklı konsantrasyonlarda propanol ve etanolden oluşur.

Alkol gibi durumlarda yapılması gerekenler için bkz. sayfa 16.

Damıtılmış su

Bu suda elektrolitler (tuzlar) bulunmaz. Çocuklar büyük miktarlarda, örneğin iki bardak dolusu içseler de zehirlenme olması beklenmez, çünkü besinle bu (eksik) tuzlar yeterli miktarda tekrar alınır.

Önlem alınması gerekmez.

Gübreler bkz. Çiçek Gübreleri sayfa 22.

Parfümlü yağ

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Çocuk doktorunu ya da zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Parfümlü yağlar lamba yağlarının aksine yakılmaz, "koku katkısı" olarak suyla inceltilir ve bir ısı kaynağı kullanılarak (örneğin çay mumu) buharlaştırılır.

İçindekiler

Farklı eterik yağlar (bitkilerden elde edilir) ya da kimyasal ya da sentetik koku maddeleri.

Zehirlenme tablosu

Çocuğunuz yalnızca birkaç damla içtiyse, zehirlenme olmayacaktır. Büyük miktarda alınması durumunda, parfümlü yağın türüne bağlı olarak bilinç durumunda değişiklik, yürüyüşte bozukluk, bulantı ve kusma olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Küçük miktarlarda (1 ml'den az) ve dikkat çekici durumu olmayan çocuklarda gerekli değildir. Büyük miktarlar içildiyse, bir zehir bilgilendirme merkezinden yardım alınmalıdır.

Kokulu petroller bkz. Lamba yağları sayfa 32.

Kolonya bkz. Tıraş kolonyası sayfa 35.

Türkiye'den gelen ürünler (nadiren) metanol içerebilir, lütfen zehir bilgilendirme merkezini arayın!

Kireç çözücüler

- ▶ Dikkat, inceltilmemiş biçimde sıkça asitlidir!

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Bu noktada, banyo için kireç temizleme maddeleri değil, su ısıtıcısı ya da kahve makinesinin kirecini çözmek için kullanılan ürünler (cihaz kireç çözücüleri) kastedilmektedir. Kireç çözücüler sıvı, toz ya da tablet halinde bulunur.

Şek. 7: Kireç çözücüler

İçindekiler

Çoğunlukla amido sülfürik asit (amido-sülfon asit) ve sitrik asitten oluşan bir karışımdır, malein asidi, elma asidi ve laktik asit katkılıdır. Ancak saf asetik asit ya da sirke özütyle de kireç çözülebilir.

Zehirlenme tablosu

İnceltmeden içildiğinde kireç çözücüler asit yanığına yol açar.

Kireç çözücüler çok sık olarak su ısıtıcısında unutulur (gece boyunca bekletilir) ya da başka kullanıcılar cihazda kireç çözücü bulunduğunu bilmezler. Sıkça bu çözeltiyle örneğin bebek maması ya da çay yapılır. Bunun tehlikeli olup olmadığı inceltmeye (kireç çözücünün suyla inceltmesine) ve içilen miktara bağlıdır. Bebekler asit yüklerine karşı büyük çocuklardan daha hassastır. Kan değerlerinde değişim meydana gelebilir. Ayrıca bulantı, kusma, ishal ve karın ağrısı olabilir.

Altı aydan küçük bir bebeğe yanlışlıkla bu çözeltiyle mama verilirse, bir zehir bilgilendirme merkezinin aranması şarttır. Asit yükü hesaplanır ve sonrasında

ne yapılacağına karar verilir. Bir çocuk ya da yetişkin inceltilmiş (ambalajdaki talimata göre hazırlanan) bir kullanım çözeltilisini içtiyse, doktora gidilmesine gerek yoktur.

Tavsiye

- Su ısıtıcısını bir kağıtla işaretleyin.
- Gece boyunca cihazın içinde bekletmeyin.

Asetik asit/Sirke özü

Sirke/gıda sirkesi

Evde kullanılan sirke/gıda sirkesi %5–6 asetik asit içerir. Bu konsantrasyon asit yanığına yol açmaz! Bunun bir iki yudumu zehirlenmeye yol açmaz. Muhtemelen bulantı ve ağızda hafif yanma olur. İnceltilmiş de olsa büyük miktarlar kireç çözücü olarak kullanılırsa ve bununla bebek maması hazırlanırsa, ne yapılması gerektiği bir zehir bilgilendirme merkezine sorulmalıdır.

Bkz. Kireç Çözücüler bölümü.

Sirke özü

- ▶ Dikkat, asit yanığı!

İlk yardım

- Hemen bir bardak çay, su ya da meyve suyu için.
- Kusturmayın.
- Sükunetinizi koruyun, zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Almanya'da evde kullanılan ürün, %25 asetik asit içerir. Yurtdışından ticari amaçlı gelen karışımlar ve ürünler çok daha yüksek konsantrasyonlar içerebilir!

Zehirlenme tablosu

Sirke özü yakıcıdır. Çocuklar kendi istekleriyle bir yudumdan fazla içmediği için ağızda ve yemek borusunda olası asit yanıkları ön plandadır. Salya akışı, kusma ve/veya yemeğin geri çevrilmesine yol açan ağrılar ortaya çıkabilir. Hemen sıvı içirin.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Şikayeti olan çocukları çocuk kliniğine ya da çocuk doktorunuza götürün. Yemek borusunda asit yanığı olup olmadığı belirlenmelidir.

Çocuğunuzun şikayeti yoksa, çocuk doktorunuzu ya da bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Boyalar

İlk yardım

- Ağız yıkayın, çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Kusturmayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Renk açıcılar ve örtücü boyalar

Evde kullanılan bu boyalar küçük çocuklar tarafından fırça ya da parmak yalanarak ya da bir yudum içilerek alınır. Bu miktarlar tehlikeli değildir. Renkli oyuncakların, ya da eşyaların yalanması ya da çiğnenmesi de yine zararsızdır.

Cıvalı boyalar farklı çözelti maddeleri içerir. Ne yapılması gerektiğini bir zehir bilgilendirme merkezine ya da çocuk doktorunuza sorun.

Anti pas boyaları bkz. sayfa 35.

Boya kalem bkz. Kurşun kalem sayfa 22.

Parmak boyaları bkz. Kurşun kalem sayfa 22.

Pencere temizleyiciler bkz. Cam temizleyicileri sayfa 28.

Ateş termometresi

İlk yardım

- Artıkları temizleyin, çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Ağızda kesik olup olmadığını kontrol edin.

Eski termometreler çoğunlukla cıva ile doldurulmuştur. Cıva gümüş rengi, oda sıcaklığında sıvılaştıran bir metaldir. Sızıdıktan sonra her zaman büyük ya da küçük kürecikler oluşur. Cıva zemine (halı, kumaş, deri vs.) sızmaz. 1996 yılından beri, cıvanın yerini tutmak üzere "galinstanlı" termometreler (diğer maddelerin karışımından) piyasada bulunuyor.

Yapılacaklar

Tüm cıva küreciklerinin titizlikle zeminden toplanması gerekir. Bunlar bir fırça kullanılarak katlanmış kağıdın üzerine itilebilir. Vidalı kapağı olan bir bardakta muhafaza edin ve bir eczane vererek tasfiye edin.

Zehirlenme tablosu

Sızan cıva (bir ateş ölçme termometresi miktarına göre) bir çocuk için yalnızca temizlenmezse ve yavaş yavaş (günler boyunca buharlaşırsa) bir tehdittir. Bu cıva buharı solunum yoluyla vücuda dağılır. Bu nedenle tüm kürecikleri temizlemek önemlidir (küreciklere dokunulmaması gerekir). Temizlik sırasında zehirlenme tehlikesi yoktur. Bir ateş ölçme termometresinin içindeki cıvanın yutulması bir tehdit oluşturmaz, çünkü bu miktar çok azdır ve sindirim sistemi tarafından neredeyse hiç emilmez. Başka önlem alınması gerekmez.

Başka cıva içeren termometreler/ barometreler çok daha yüksek oranda cıva içerebilir, bu durumda derhal bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Galinstanlı ateş ölçme termometreleri
Galinstan galyum, indium ve çinkodan oluşan gümüş rengi bir alaşımdır. Birçok yüzeye yapışır! Zararsız olan bu bağıntı birçok üründe sıvı cıvanın yerine kullanılır. Oda sıcaklığında buharlaşmaz ve bir ateş ölçme termometresi kadar bir miktar alındığında zehirli değildir.

Tavsiye

- Dijital termometre ya da galistan içeren termometre kullanın.

Yabancı maddeler bkz. sayfa 44.

Bulaşık deterjanları

İlk yardım

- Artıkları çıkarın
- Çay, su ya da meyve suyu için.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Bulaşık makinesinde mekanik bulaşık yıkama ürünlerinin bileşimi, elde yıkama için kullanılan sıvı bulaşık deterjanlarından çok farklıdır.

Bulaşık deterjanları, sıvı

Bunlar yalnızca yıkamada etkinleşen maddeler (tensitler) içerir. Zehirlenme tablosu ve yapılması gerekenler çok amaçlı deterjanlardaki gibidir sayfa 17.

Makineler için bulaşık deterjanları

Piyasada toz, sıvı ya da tablet formunda sayısız ürün bulunuyor.

İçindekiler

İçindekiler ürüne ve üreticiye göre değişir. Evde kullanılan çoğu tablet ya da toz haldeki deterjan tahriş edici olarak işaretlenmiştir. Bazı bulaşık makinesi deterjanları asit etkisi de yapabilir.

Ticari ürünler neredeyse her zaman asitlidir.

Zehirlenme Tablosu

Çoğunlukla bir tabletin yalanmasından ya da kemirilmesinden sonra şikayet olmaz. İçindekilere bağlı olarak nadiren ağızda ve yemek borusu mucoza-

sında tahriş ya da asit etkisi semptomları görülebilir. Yanma, ağrı, şişme ve ağızda kızamıklık ortaya çıkabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

İçindekilere ve çocuğun şikayetlerine bağlıdır. Yapılması gerekenlerin bir zehir bilgilendirme merkezine ya da çocuk doktoruna sorulması gerekir.

Cam temizleyiciler

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Kusturmayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Düşük konsantrasyonlarda tensitler ve çeşitli çözücü maddeler, örneğin alkol ya da glikol bağıntıları.

Zehirlenme tablosu

Çok amaçlı deterjanlardaki zehirlenme tablosuna benzer. Çoğunlukla şikayet olmaz. Gözlere temizleyici sıçramışsa, ılık suyla yıkayın. (Herhangi bir sonucu olmayan) hafif bir tahriş olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Genelde özel bir önlem gerekmez. Birden fazla yudum alındıysa, çok amaçlı deterjanlardakiyle aynı şeylerin yapılması gerekir, bkz. sayfa 17.

Mangal yakıtları, katı

İlk yardım

- Artıkları ağızdan çıkarın.
- Kusturmayın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Zehirlenme tablosu

Katı mangal yakıtları sıvı olanlara göre daha tehlikelidir, çünkü bunların akciğere ulaşacak şekilde yutulma riski pek yoktur. Bir küpün içerdiği petrol miktarı herhangi bir tehlike oluşturmaz.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çocuğun bir küp yedikten sonra şikayeti yoksa (öksürük, kusma), evde gözetim altında tutmak yeterlidir.

Izgara yakıtları, sıvı

- ▶ Dikkat, tehlikeli!

İçindekiler

Parafinli hidrokarbonlar.

Akciğere ulaşacak şekilde "yutma" (tıbbi adı "aspirasyon") tehlikesi ön plandadır.

Zehirlenme tablosu ve yapılması gerekenler için bkz. Lamba yağı sayfa 32.

Tavsiye

- Yalnızca katı mangal yakıtları kullanın.
- Çocukları iyi gözlemleyin, aynı zamanda yanık tehlikesini de dikkate alın.

Saç şampuanları

İçindekiler

Saç şampuanları yıkılırken etkinleşen maddeler (tensitler), bakım ve koku maddeleri içerir.

Zehirlenme tablosu

Saç şampuanı çok köpürür ve kolayca kusmaya neden olabilir. Yapılması gereken diğer şeyler çok amaçlı deterjanlarla aynıdır, bkz. sayfa 17.

Saç spreyi

İlk yardım

- Gözleri ılık suyla yıkayın.
- Temiz hava.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun

Saç spreyi etanol (alkol), parfüm ve bakım maddelerinin yanında sera gazları, çözücü, cila bileşenleri içerir.

Zehirlenme tablosu

Küçük çocuklar tarafından yutulan miktarlar zehirlenmeye yol açmaz. Göze sıklıkla hafif bir tahriş etkisi beklenebilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Yalnızca çocuk sürekli öksürüyorsa ya da uzun süre dikkat çekici davranırsa çocuk doktorunun muayene etmesi gerekir.

El dezenfektanları

İçindekiler

Etanol ya da etanom ve izopropanol ya da propanol karışımı.

Şek. 8: Tensit içeren ev kimyasalları

Zehirlenme tablosu

Zehirlenme tablosunu içilen alkol miktarı belirler, bkz. Alkoller sayfa 16.

Cilt kremi, kozmetik bkz. Kozmetikler sayfa 31.

Böcek ilaçları bkz. Haşereyle mücadele maddeleri sayfa 35.

İzopropil alkol bkz. Alkol sayfa 16.

Durulayıcılar

İçindekiler

Sitrik asit ve yıkamada etkinleşen maddelerin (tensitler) karışımı.

Zehirlenme tablosu

Bir ya da iki yudum içildikten sonra sıkça kusma görülür.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Genelde bir doktora gitmek gerekmez. Çocuk sürekli öksürürse, bir çocuk doktoruna görünmesi gerekir.

Ayrıntılar için bkz. Çok amaçlı deterjanlar sayfa 17.

Tutkallar

İlk yardım

- Artıkları çıkarın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Hemen cildi suyla/sabunla temizleyin.
- Japon yapıştırıcıda deriyi tekrar tekrar sıvı yağla ya da daha iyisi tereyağıyla ovun.
- Gözü ılık suyla yıkayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Çözücü içeren çok amaçlı tutkal

Örneğin alkoller, aseton, metil etil keton gibi maddeler içerir. Çocukların normalde tadına baktığı miktarlarda sakıncası yoktur. Yalnızca tutkal kasıtlı olarak tekrar tekrar derin bir şekilde solunursa baş dönmesi ve belli şartlarda da sersemleme gibi şikayetler olabilir.

Çocuklar için el işi tutkalları

Bunlar genelde çözücü içermez. İçinde çoğunlukla polivinil asetat bulunur. Çocukların tadına baktığı miktarların, aynı şekilde katılmış tutkalın çiğnenmesinin sakıncası yoktur. Başka önlem alınması gerekmez.

Tutkal kalemleri

Tutkal kalemleri örneğin sorbit, gliserinler, polivinil pirrolidon içerir. Burada da küçük miktarlar zararsızdır ve herhangi bir önlem gerektirmez.

Özel tutkallar ya da profesyonel tutkallar

Bu tutkallar daha zehirlidir! Bileşimleri farklılık gösterir. İlk yardım için bkz. Kutu. Yapılması gerekenler için lütfen

bir zehir bilgilendirme merkeziyle görüşün.

Japon yapıştırıcı

İçindekiler

Siyanür akrilat içerir. Adından da anlaşıldığı gibi anında yapışması mümkündür. Deri üzerinde kurduğunda, çabuk çözülmesi mümkün değildir.

Zehirlenme tablosu

Eğer yalnızca deriye bulaştıysa ya da ağza damladıysa, yukarıda anılan önlemler yeterlidir. Tutkalı ciltten ovarak sökmeye ya da hatta kazımaya çalışmaktan kaçınılmalıdır. Bu yalnızca mekanik deri yaralanmalarına yol açar. Tutkal bir (ile iki) gün içerisinde doğal deri dökülmesi sonucunda kendiliğinden düşer. Tutkalı örneğin çözücü ya da benzinle çözmeye çalışmayın. Bu tutkal bunlarla çözülmez.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Gözle temas durumunda bir göz doktoru muayenesi şarttır. Parmaklar birbirine yapışmışsa, bir çocuk doktoruna başvurulması tavsiye edilir.

Işık çubukları/Işık nesnelere

İlk yardım

- Ağzı silin.
- Hemen bir bardak çay, su ya da meyve suyu içirin.

Bunlar çeşitli boyutlarda ve biçimlerde bulunur, örneğin ışık zincirleri, ışık çubukları vb.

İçindekiler

Hidrojen peroksit, oksal asit ester, boya.

Zehirlenme tablosu

Sıvılar, şeffaf bir plastik kabın içinde, farklı bölmelerde bulunur. Işık verme özelliği ancak bölmelerin kıvrılmasıyla ve dolayısıyla içindeki maddelerin karışmasıyla ortaya çıkar. Çocuklar bu çubukları sıkça ağızlarına alırlar ve yanlışlıkla ısırarak plastik kabı kırarlar. Bu durumda sıvı yutulur. Sıvı tahriş edicidir ve ağızda yanmaya ve karn ağrısına yol açabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Genelde gerekmez, çünkü şikayetler kısa sürelidir.

Saat pili bkz. Piller sayfa 19.

Kömür yakıcılar bkz. Mangal yakıt-ları, katı sayfa 28.

Kozmetikler

Bu noktada günlük bakım ürünleri kastediliyor, örneğin vücut losyonu, deodorant, göz kalemi, kozmetik bakım kremi, dudak bakım kalemleri, far, ruj ve güneş sütü (tırış kolonyası ve tırnak bakım ürünleri bkz. burada!).

Zehirlenme tablosu

Bu ürünlerin bileşimleri birbirine benzer ve zararsız maddeler içerir. Küçük miktarlar alındığında, yani yalnızca az sayıda yudum içildiğinde ya da parça ısındığında, herhangi bir etki-den korkulması gerekmez. Örneğin biraz su içirmek dışında önlem almak gerekmez.

Yağlı sıvılar, örneğin **bebek yağı** akciğere ulaşacak şekilde "yutulduğunda" (tıbbi adı "aspirasyon") bir tehlike oluşturabilir. Öksürük ya da solunum bozukluğunda çocuk doktorunun muayenesi gereklidir.

Tebeşir

Tahta tebeşiri, cadde tebeşiri ve çocuklar için mumlu boya tebeşiri zehirli değildir. Doktora gidilmesi gerekmez. Isırılan parçalar çok küçük çocuklarda yanlışlıkla soluk borusuna kaçabilir, bu durumda **öksürük ya da solunum bozukluğunda derhal 112 acil çağrı** hattı aranmalıdır.

Profesyonel sanatçı tebeşirleri zehirli pigmentler içerebilir, lütfen bu durumda bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Antifriz

► Dikkat, zehirli!

İlk yardım

- Artıkları çıkarın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Sükunetinizi koruyun.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Neredeyse saf etilen glikoldür (etan-dioy, monoetilen glikol). Etilen glikol vücutta zehirli maddelere dönüştürülür. Acı maddeler karıştırılmadığında antifriz tatlıdır. Antifrizli soğutma suyu yaklaşık %30–50 etilen glikol içerir.

Zehirlenme tablosu

Bir yudumdan sonra herhangi bir etki görülmez. Birkaç yudumdan sonra yü-rüyüşte bozukluk, uyku hali, akıl karışıklığı, aynı zamanda bulantı ve kusma görülebilir. Şikayetler saatler içinde artabilir ve tedavi edilmediğinde ağır böbrek hasarlarına yol açabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Durumu açıklığa kavuşturmak ve değerlendirmek için çocuk doktoru ya da bir zehir bilgilendirme merkezi aranmalıdır. Küçük çocukta sadece yaklaşık iki yudumdan sonra ulaşılan uygun miktardan sonra, çocuk kliniğinde tedavi gerekli olabilir.

Tavsiye

- İçecek şişelerine doldurmayın!
- Çocuğun asla gözetimsiz olarak garaja ya da hobi odasına bırakmayın.

Lamba yağı/Lamba petrolü/Sıvı mangal yakıtları

- ▶ Dikkat, tehlikeli!

Şek. 9: Güvenli olmayan yağ lambası

İlk yardım

- Manipülasyon yapmayın.
- Kusturmayın.
- Çay, su ya da meyve suyu verin.
- Etkilenen deriyi suyla/sabunla yıkayın.
- Sürekli olarak öksüren çocuğu dik tutun.
- 112 acil çağrı hattını arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Küçük çocuklar tarafından çoğunlukla doğrudan güvenli muhafaza edilme-yen lambanın içinden içilir.

İçindekiler

Yüksek temizliğe sahip damıtılmış petroler (ince parafinler) ama kısmen de zararlı olmayan, örneğin biyodizel gibi katkı maddeleri.

Zehirlenme tablosu

Sıkça küçük miktarlardan sonra (fitilin emilmesi) şiddetli öksürük, "soluk almak için çırpınma" ve muhtemelen solunumun hızlanması. Benzinin aksine boğaza kaçma riski (tıbbi adı "aspirasyon") küçük miktarlar alındığında bile çok yüksektir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Öksüren her çocuğun çocuk kliniğine götürülmesi gerekir. Şiddetli öksüren ya da nefes almakta zorlanan çocukların ambulansla nakledilmesi gerekir. Çocuğunuzun şikayetleri olmasa bir zehir bilgilendirme merkeziyle ya da çocuk doktorunuzla bağlantı kurmanız gerekir.

Tavsiye

- İçecek şişelerine doldurmayın!
- Çocukların açamayacağı bir kapağı olmasına dikkat edin.
- Fitilli lamba, süs lambası ya da bahçe meşalesi kullanmayın ya da yalnızca çocuklar için güvenli lambalar kullanın.
- Tehlikeli olmayan lamba yağları (ikame maddeleri) kullanın.

Cıllar/Cıllı Boyalar bkz. Boyalar sayfa 26.

Gıda boyaları

Gıda boyaları doğal ya da sentetik boyalardan oluşur. Bunlar gıda denetimine tabidir. Büyük miktarlarda alındıklarında bile (örneğin paskalya yumurtası boya tabletleri) zararsız olarak kabul edilmelidir. Boyalar zararsız idrar ve dışkı renklenmesine yol açabilir. Doktor muayenesi gerekmez.

Sülügen bkz. Pas koruma boyası sayfa 35.

Metanol bkz. Alkol sayfa 16.

Metil bkz. Alkol sayfa 16.

Maket uçak benzini

- ▶ Dikkat, metanol içeriyorsa çok zehirlidir!

İlk yardım

- Ağzını yıkayın.
- Tatlı çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Uykulu çocuğu dik tutun.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Bugün çoğunlukla araba benzini, yağ katkılı etanol. Orijinal şişeyi mutlaka kliniğe giderken yanınızda götürün! Ürünün tam ticari adı, içindeki maddelerin (zehir bilgilendirme merkezi tarafından) konsantrasyonunun belirlenmesi ve çocuk kliniğindeki tedavi önlemleri için bildirilmesi açısından önemlidir. Çok ender durumlarda (eski yakıtlarda) maket uçak benzini metanol içerebilir.

Zehirlenme tablosu/Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Bkz. Benzin sayfa 20.

Bkz. Alkoller, Metanol sayfa 16.

Tavsiye

- Çocuklu evlerde metanol içeren ürünler kullanmayın.
- İçecek şişelerine doldurmayın!
- Endüstriyel ürünlerden kaçının.

Yosun Temizleyiciler bkz. Yosun temizleyiciler sayfa 15.

Demir paralar bkz. Yabancı maddeler sayfa 44.

Oje

İçindekiler

Çözücü, çoğunlukla aseton, etil ya da bütül asetat içerir.

Zehirlenme tablosu

Alınan miktar genelde çok azdır, çünkü yalnızca fırça yalanır ve oje kalın olur. Bu olayda zehirlenme olması beklenmez.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çoğunlukla ağzı silmek ve çay, su ya da meyve suyu içirmek yeterlidir. Kararsızlık durumunda bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Aseton

İlk yardım

- Islanan giysiler çıkarılmalıdır.
- Deriyi suyla/sabunla temizleyin.
- Çay, su ya da meyve suyu için.
- Kusturmayın.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Aseton, etil ya da bütül asetat. Nadi-ren tehlikeli butirolaston (çoğunlukla pedlerde).

Zehirlenme tablosu

Bir ile iki yudumdan sonra rahatsız edici tahriş etkisi öne çıkar. Ağızda ve yemek borusunda yanmanın yanında bulantı, aynı zamanda kusma ortaya çıkabilir. Daha büyük miktarlar, solunduğunda da (ıslanan giysi yoluyla), sersemlemeye, yürümenin bozulmasına ve uyku haline yol açar. Bütirolaston içeren aseton kısa sürede narkotik etki yapar, daha tehlikelidir ve çocuklu evlerde kullanılmamalıdır.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Uykulu ya da duyarsız görünen çocukların ambulansla çocuk kliniğine

götürülmesi gerekir. Sürekli öksüren çocuklar çocuk doktoruna götürülmelidir. Çocuğun şikayeti yoksa, bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Nitro inceltici

İçindekiler

Alifatik ve aromatik hidrokarbon bağınıtları, asetik asit esteri. Yurtdışından gelen ürünlerde metanol içeren ürünler olabilir. Metanolün deklare edilme yükümlülüğü bulunuyor, yani belli bir konsantrasyondan itibaren şişede belirtilmesi zorunludur.

Zehirlenme tablosu bkz. Benzin sayfa 20.

İçinde metanol olup olmadığını ve konsantrasyonun ne kadar yüksek olduğunu belirleyin. Bunu bir zehir bilgilendirme merkezi üzerinden yapılabilir.

Paskalya yumurtası boyaları

bkz. Gıda boyaları sayfa 33.

Parfüm/Eau de Toilette

Önemli madde olarak alkol (etanol) içerir ve yalnızca fazlaca içildiğinde bir alkol zehirlenmesinin belirtilerine yol açabilir. Keskin tadı nedeniyle nadiren bir yudumdan fazlası içilir. Bu miktar zararsızdır.

Yapılması gerekenler için bkz. Alkol sayfa 16.

Petrol bkz. Lamba yağları sayfa 32.

Pudra

- ▶ Dikkat akciğere ulaşmamalıdır!

İlk yardım

- Artıkları ağızdan ve burundan temizleyin.
- Öksüren çocuğu dik tutun.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- 112 acil çağrı hattını arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Kazalar genelde bebek pudrasıyla yaşanır. Tipik kaza durumunda bebek sırt üstü yatar, bezi bağlanır ve örneğin dikkatini dağıtmak için pudra kutusu oynasın diye eline verilir. Kutunun kapağı açılır ve büyük miktarda pudra yüzüne dökülür ve ağızına ve burnuna dolar.

İçindekiler

Sıkça ince toz halinde talk.

Zehirlenme tablosu

Hafif pudra solunum yoluyla akciğere ulaşabilir (tıbbi adı "aspirasyon"). Akut, şiddetli öksürük, aynı zamanda solunum bozukluğu ve ardından ağır akciğer hasarı olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çocuk öksürüyorsa (kısaca da olsa) hemen çocuk kliniğine gidin. Burada en az on iki saat boyunca gözetim altında olması gerekir. Şiddetli öksüren çocuklarda nakil ambulansla yapılmalıdır.

Tavsiye

- Boş, yıkanmış, kapaklı kavanozların ya da oyuncakların olduğu küçük bir sepet bez değiştirmek için masasının yanında bulundurulmalıdır.
- Pudra kullanmayın.

Cıva

Broşürde yalnızca cıva içeren termometreler alınmaktadır. Bkz. Ateş termometreleri sayfa 26.

Tıraş Kolonyası

Tıraş kolonyası önemli madde olarak alkol (etanol) içerir ve yalnızca fazlaca içildiğinde bir alkol zehirlenmesinin belirtilerine yol açabilir. Keskin tadı nedeniyle nadiren bir yudumdan fazlası içilir. Bu miktar zararsızdır.

Yapılması gerekenler için bkz. Alkol sayfa 16.

Fare zehri bkz. Haşereyle mücadele maddeleri sayfa 35.

Boru açıcı bkz. Lavabo açıcı sayfa 14.

Pas koruma boyaları

Sülüngen adı verilen eski pas koruma boyaları, kurşun içeriyordu ve bugün Almanya'da yasaktır. Şu anda piyasada bulunan boyaların tehlikesi hakkında zehir bilgilendirme merkezinden bilgi alınmalıdır.

Haşereyle mücadele maddeleri

Örneğin yemleme kutuları, sprey ya da püskürtülen çözelti şeklinde büyük bir ürün çeşitliliği vardır, toz ve katı biçimde de bulunur.

Şek. 10: Böcek spreyi

Tehlikeli ürünler

Konsantre böcek ilaçları (örneğin bahçedeki bitlere karşı) ya da toz haldeki serpme/dökme ürünleri, tarla faresi zehirleri, metal dehit içeren salyangoz tohumu.

Konsantre böcek ilaçları

- Dikkat, çok zehirlidir!

İlk yardım

- Artıkları temizleyin, sükunetinizi koruyun.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- 112 acil çağrı hattını arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Böcek ilaçları konsantre olarak örneğin bitkilerin böceklenmesine karşı püskürtme çözeltisi hazırlamak için kullanılıyor. Konsantreler çok zehirlidir, çünkü yüksek oranda organo fosfat (fosfor asidi esteri), örneğin paratyon (E 605 olarak bilinir, 2002 yılından beri satılmamaktadır) ya da dimetoat ve

daha birçokları etken madde olarak bulunur.

Zehirlenme tablosu

Tek bir damla bile konsantre böcek ilacı içildiğinde, etken maddeye bağlı olarak hızla kusma, salya akıntısı, ishal ve sersemleme ortaya çıkar. Tedavi edilmediğinde hayati tehlikeye yol açan zehirlenme olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Derhal ambulansı/itfaiyeyi arayın ve çocuk kliniğine gidin. Şişeyi yanınıza alın!

Böcek ilaçları, inceltilmiş kullanım çözeltisi

Kullanım çözeltileri çok daha az zehirlidir. Çocuk bundan bir ya da iki yudum içtiyse, önce bir zehir bilgilendirme merkezi aranmalı ve ürününün ne kadar zehirli olduğu anlaşılmalıdır.

Böcek ilaçları, toz halde

Örneğin karınca serpme ya da akıtma maddesinde çoğunlukla organo fosfatlar düşük miktarda bulunur.

Zehirlenme tablosu

Bulantı, salya akıntısı, kusma ve karın ağrısı ortaya çıkabilir. Parmaktan yalanan küçük bir miktar mutlaka zarsızdır. Daha büyük miktarlar, örneğin kutudan yendiye, zehirlenmeye yol açabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Büyük miktarda yendiği kuşku varsa ya da çocukta şikayetler görülürse, orijinal paketi yanınıza alarak bir çocuk kliniğine başvurmanız gerekir. Küçük miktarlarda ve şikayeti olmayan çocukta bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

“Böcek öldürücü” olarak böcek ilacı

İç mekanlarda kullanılmak üzere üretilen böcek spreyleri çoğunlukla piretroit bir etken madde ve itici gaz içerir. Piretroitler insanlar için az zehirlidir. Değerlendirme kazanın oluş şekline bağlıdır. Bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Yemleme kutuları (karıncalar, gümüşçün)

Yemleme kutuları düşük etken madde içeriği nedeniyle çoğunlukla zararsızdır. Parmaktan az miktarda yalandıysa ya da doğrudan yemleme kutusundan yalandıysa da bu genelde zararsızdır. Tehlikeyi anlamak ve yapılması gerekenleri öğrenmek için bir zehir bilgilendirme merkezinden görüş alınmalıdır.

Fare Zehiri

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini ya da çocuk doktorunu arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Fare ve sıçan zehirleri neredeyse her zaman K vitamini antagonistlerinden (Cumarin türevleri) oluşur.

Zehirlenme tablosu

Alındıktan sonra insanlarda ve hayvanlarda kan pıhtılaşmasının engellenmesine yol açar ve böylece “morluklara” ve kanamalara örneğin burun kanamasına, idrarda ya da dışkıda kan görülmesine yol açabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Miktarı ve etkisini değerlendirmek ve içindekileri öğrenmek için lütfen bir zehir bilgilendirme merkezini arayın. Uygun miktarda yendiğinde, çocuk kliniğinde gözetim altında tutulması gerekebilir, muhtemelen ilaç verilmesi gerekir.

Salyangoz Tohumu

İçindekiler

Çoğunlukla %4–6 metal dehit, yeni (daha az tehlikeli) ürünler bir demir bağıntısı içerir.

Zehirlenme tablosu

Metal dehit içeren ürünler: Bir saat içerisinde bulantı, kusma ve karın ağrıları beklenmelidir. Tedavi edilmediğinde uygun miktarda alındığında ağır bir zehirlenme gelişebilir. Ev hayvanlarında da ağır zehirlenmeler ortaya çıkabilir.

Demir(III)sülfat içeren ürünler: Demir konsantrasyonu zehirlenmenin ancak olağanüstü büyük miktarlar alındıktan sonra ortaya çıkmasını sağlayacak kadar düşüktür. Bilgi edinmek için bir zehir bilgilendirme merkezi aranabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Toprakta az sayıda tohum bulunduyorsa, her iki üründe de bunlar zararsızdır. Metal dehit içeren salyangoz tohumu: Belirsiz miktarlarda ya da kutunun içinden alındıysa, çocuğun derhal çocuk kliniğine götürülmesi gerekir.

Tavsiye

- Demir içeren zehirsiz salyangoz tohumunu tercih edin.

Tarla faresi zehirleri, gazlama maddeleri

- Dikkat, çok zehirlidir!

İlk yardım

- Artıkları çıkarın.
- 112 acil çağrı hattını uyarın.
- Kliniğe giderken ambalajı yanınıza alın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

Tarla faresi zehirleri ve gazlama maddeleri fosfitler (örneğin çinko fosfit) içerir ve çok zehirlidir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Hayati tehlikeye yol açan zehirlenme olabilir. Hemen ambulansla/itfaiyeyle çocuk kliniğine gidin!

"Yalnızca" %2,5 çinko fosfit içeren buğday tanelerinin içeriği: Az sayıda tane (yaklaşık 2–3 tane) yendiye, önce bir zehir bilgilendirme merkezini arayın! Daha büyük miktarlarda yukarıda belirtilen şekilde davranın.

Tavsiye

- Kesinlikle çocuklardan uzak tutun.
- Çocuklu evlerde çok zehirli ürünlerden kaçının.

Ovma Tozu

İçindekiler

Ana bileşeni ovma partikül olarak kuvars ya da mermer tozudur, ayrıca tensitler ve ağartıcılar bulunabilir.

Zehirlenme tablosu ve yapılması gerekenler

Çok amaçlı deterjanlardaki gibi bkz. sayfa 17.

Ayakkabı boyası

Farklı içeriklere sahip ürünlerin sayısının çokluğu, bu noktada yalnızca genel bir bakışa izin veriyor. Çoğunlukla az zehirlidir ve genelde çözücü maddeden kaynaklanır.

İçindekiler

Balmumu, parafinler, yağlar, silikon, pigmentler. Çözücü madde olarak sıkça benzin, parafin, aynı zamanda alkol bulunur.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Küçük miktarlar zararsızdır. Çocuğa meyve suyu ya da çay vermek yeterlidir. Öksürük ya da birkaç kez kusma durumunda çocuk doktoruna gidilmelidir.

Sabunlar

Vücut bakım sabunları yutulduğunda (katı ya da sıvı biçimde) tensitler (bkz. ilgili bölüm) önemlidir: Çok amaçlı deterjanlarla aynı değerlendirme ve işlemler bkz. sayfa 17.

Silikajel

Silikajel örneğin hassas cihazların ya da deri ürünlerinin kuru tutulması için kullanılır. Küçük torbalar halinde ambalajda bulunur. Çoğunlukla küçük kürecikler ya da taneler biçiminde

Şek. 11: Kurutma maddesi silikajel

sütümsü, camsi bir görünüşleri vardır ve ağızda çözünmezler. Şekerle ya da tuzla karıştırılmaması için ambalajın üstünde sıkça şunlar yazar: “Yenmez” (“Do not eat”).

İçindekiler

Silikajeller cam benzeri amorf silikatlardır.

Zehirlenme tablosu

Bunlar zehirsizdir ve dışkıyla atılırlar. Herhangi bir şikayet olması beklenmez.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çocuk doktorunun muayene etmesi yalnızca çocuğunuz, boğazına kaçtığı için öksürüyorsa gereklidir.

Kaşe boyaları

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu için.
- Boya muhtemelen limon suyuyla temizlenebilir.

Uygun çözücü maddelerin içindeki boyalardan ya da pigmentlerden oluşur. Boyalar ya da pigmentler zehirsizdir. Kaşe yastığından yalanan miktarlar belirgin bir şekilde boyar ama tamamen zararsızdır. Özel bir önlem alınması gerekmez. Boyayı yıkamak ve bir içecek vermek yeterlidir.

Yedek boya şişesinden bir yudumdan fazla içildiyse, etiketi hazır bulundurun ve bir zehir bilgilendirme merkezinden, başka önlem alınması gerekip gerekmediğini öğrenin.

Kibrit başı

Güvenli çıraların kibrit başları potasyum klorat içerir. Küçük bir kutu kibrit miktarında başın kemirilmesi zararsızdır. Özel bir önlem alınması gerekmez.

Tensitler

Tensitler yıkamada etkinleşen, farklı güçte köpük oluşturan maddelerdir. Bunlar evlerde kullanılan neredeyse tüm deterjanlarda ama aynı zamanda sabunlarda, duş jellerinde ve şampuanlarda bulunur.

Aniyonik tensitler

Çok köpürür, örneğin bulaşık deterjanında, çok amaçlı deterjanda bulunur. Bkz. Çok amaçlı deterjanlar sayfa 17.

İyonik olmayan tensitler

Daha az köpürür, örneğin durulayıcılarda ve bulaşık makinesi deterjanlarında bulunur. Bkz. Çok amaçlı deterjanlar sayfa 17.

Katyonik tensitler

Farklı zehirli tensitler içeren grup. Yumuşatıcılarda kullanılan tensitler tehlikeli değildir. Çamaşır ya da yüzey dezenfeksiyon maddelerinde bulunan katyonik tensitlerin ne kadar tehlikeli olduğu bir zehir bilgilendirme merkezi-ne sorulmalıdır.

Neft Yağı

İçindekiler

Alifatik ve aromatik hidrokarbon karışımı (test benzini).

Zehirlenme Tablosu bkz. Benzin sayfa 20.

Termometreler, Banyo/İç-/ Dış mekan termometreleri

İçindekiler

Sıkça renklendirilmiş alkol, petrol ya da toluol. Termometre başına sıvı miktarı çoğunlukla yalnızca birkaç mililitredir.

Zehirlenme tablosu

Bu düşük miktarda zehirlenme olması beklenmez. Çocuğa bir şey içirmek yeterlidir. Başka önlem alınması gerekmez.

Ateş termometresi bkz. sayfa 26.

Mürekkep

Bu bilgiler piyasada satılan yazı mürekkebi için geçerlidir.

İçindekiler

Boya, örneğin sulu çözelti içinde anilin mavisi, eozin, bakır taşı yeşili vb.

Zehirlenme tablosu

Çocuklar sıkça dolma kalemlerin mürekkep kartuşlarını yalarlar. Dil ve ağız mukozası her zaman çok boyanır. Bir kartuşun içeriğinin tamamı içilse bile şikayet olması beklenmez. Çay ya da meyve suyu verilmesi yeterlidir. Bazı boyalar limon suyuyla rahatça deriden ya da ağız mukozasından silinebilir.

Özel mürekkepler ya da yazıcı kartuşlarındaki mürekkep

Bunların bileşimleri çok çeşitlidir.

Çözücü madde, nadiren boya ya da pigment, uygun miktarda alındığında sağlığa zararlı olabilir.

Lütfen yapılması gerekenleri bir zehir bilgilendirme merkezine sorun.

Tuvalet temizleme maddeleri

İlk yardım

- Ağız silin, deriyi yıkayın.
- Çay, su ya da meyve suyu için.
- Yalnızca tensit içeren ürünlerde: Yaklaşık 1 çay kaşığı köpük önleyici (şişkinlik giderici, örneğin dimetikon içerikli).

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Tuvalet temizleme maddeleri zararsız ya da asitli olabilir.

WC taşı: Genelde tensitler ve koku maddesi, nadiren amido sülfon asidi.

WC temizleyiciler: Çoğunlukla yakıcı etkisi olmayan sitrik asitli ya da asetik asitli tensitler. Nadiren örneğin yüksek konsantrasyonlu amido sülfon asidi, formik asit ya da hidroklorik asit nedeniyle yakıcı ürünler.

Tehlikeli ürünler

Hidroklorik asit içeren WC temizleyicileri ya da yüksek oranda formik asit içeren ürünler.

Tensit içeren ürünlerde zehirlenme tablosu

Zehirlenme tablosu bileşime ve içindeki maddelerin konsantrasyonuna bağlıdır. İster katı, ister sıvı olsun, yalnızca tensit, parfüm ve yardımcı maddeler içeren WC taşları tehlikesizdir.

Köpük oluşumu ve hafif tahriş etkisi ön planda oluşur.

Bkz. Çok amaçlı deterjanlar sayfa 17.

Asit içeren tuvalet temizleyicilerinde zehirlenme tablosu

Ağız mukozasında ve yemek borusunda asit yanığı, uygun konsantrasyonda mümkündür. Ağrılar, salya akışı, dudaklarda şişlikler ve kusma ortaya çıkabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Zehir bilgilendirme merkezini arayın ve bir asit yanığı etkisi olup olamayacağını öğrenin. Çocuğun şikayetleri varsa, çocuk doktorunuza ya da çocuk kliniğine gitmeniz şarttır. Lütfen ürünü yanınıza alın.

Tavsiye

- Asitli ürünler kullanmayın.
- Asla WC temizleyicisini klorlu deterjanlarla karıştırmayın.
- WC taşları: Ticari adının bulunduğu ambalajı muhafaza edin.

Kurutucu maddeler bkz. Silikajel sayfa 38.

Genel deterjanlar bkz. Çok amaçlı deterjanlar sayfa 17.

Çamaşır Deterjanları

İlk yardım

- Yaklaşık 1 çay kaşığı köpük önleyici (gaz giderici, örneğin dimeticon içerikli) verin.
- Bir yudum çay, su ya da meyve suyu verin.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Anyonik ve iyonik olmayan tensitler, ağartıcılar, iyon değiştiriciler vb.

Şek. 12: Deterjan

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çok amaçlı deterjanlardakiyle aynı işlemler ve zehirlenme tablosu bkz. sayfa 17.

Tensitlerde ilgili ayrıntılı bilgi bkz. sayfa 39.

Deterjan

Çok amaçlı deterjanlardakiyle aynı işlemler ve zehirlenme tablosu bkz. sayfa 17.

WC temizleyiciler bkz. Tuvalet temizleyicileri sayfa 40.

Yumuşatıcılar

İçindekiler

Her şeyden önce katyonik tensitler, parfüm ve yardımcı maddeler.

Zehirlenme Tablosu

Bir yudum içildiğinde çoğunlukla herhangi bir semptom ortaya çıkmaz.

Ender durumlarda tensitlerin tahriş etkisi ve düşük köpük oluşumu nedeniyle bulantı ve kusma görülebilir.

Yapılması gerekenler için bkz. Çok amaçlı deterjanlar sayfa 17.

Yün deterjanları

İçindekiler

Anyonik ve iyonik olmayan tensitlerin, geliştirici bileşenlerin ve parfümlerin karışımı.

Zehirlenme tablosu ve yapılması gerekenler için bkz. Çok amaçlı deterjanlar sayfa 17.

Diş macunları

İlk yardım

- Burada istisna olarak bir bardak süt içirin.
- Bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Ürünü/etiketini hazır bulundurun!

İçindekiler

Örneğin ovma partiküllerinden, titandiyoksit, eterik yağlar ve diğerlerinden oluşan bir karışım. Diş macununun flor oranı önemlidir:

Çocuk diş macunu %0,05

(= 500 ppm),

yetişkin diş macunu %0,1

(= 1.000 ppm) ya da %0,145

(= 1.450 ppm),

flor jelleri %1,25 florit

(= 12.500 ppm) içerir.

Şek. 13: Diş macunları

Zehirlenme tablosu

Flor bir **eser elementtir** ve kemiklerin ve dişlerin oluşumu için çok önemlidir (florun %99'u kemiklerde ve dişlerde bulunur). Yüksek oranda florid alınması bulantı, kusma ve karın ağrısı gibi zehirlenme belirtilerine yol açar. Yüksek dozda florid alındıktan sonra (yaklaşık 100 mg) ağır kalp-dolaşım semptomları olabilir. Kronik olarak alınan bir alım, diş minesinde renk bozulmasına neden olur.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çocuk diş macunu (%0,05 florid oranı) yaklaşık 70 gr yendiğinde en azından karın ağrısına yol açar. Zehirlenmeden korkmaya gerek yoktur.

Başka diş macunları ya da jelleri yendiğinde bir zehir bilgilendirme merkezinin aranması gerekir, çünkü alınan florid miktarının hesaplanması gerekir. Yapılması gerekenler görüşmeye göre belirlenir.

Sigalar/izmarit

İlk yardım

- Artıkları ağızdan çıkarın.
- Çay, su ya da meyve suyu için.
- Kusturmayın.

İçindekiler

Nikotin, sigara başına yaklaşık 15–25 mg ve başka maddeler.

Zehirlenme tablosu

Yalnızca büyük miktarda tütün alındığında bir zehirlenme olabilir. Tütün yendikten sonra tehlikeli zehirlenmeler olması beklenmez. Yarım sigaradan ya da bir izmaritten fazlası yendiye, bulantı, çoğunlukla birkaç kez kusma, titreme, huzursuzluk (aynı zamanda duyarsızlık), solgunluk, çarpıntı ve daha sonra ishal ortaya çıkabilir.

Tütünlü sıvılar ya da içinde çokça izmarit bulunan sıvıların içilmesi tehlikeli olarak görülmelidir.

Nikotin sakızı (“tiryaki sakızları”) ve nikotin bandı (“bıraktırma bantları”) alınması tehlikeli şikayetlere neden olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Şikayetler ortaya çıkarsa ya da çocuk bir yaşından küçükse ya da yarım sigaradan ya da bir izmaritten fazlası yenmişse, bir zehir bilgilendirme merkezini arayın ve yapılması gerekenleri öğrenin.

Nikotin sakızları, nikotin bantları

Hemen bir zehir bilgilendirme merkezini ya da çocuk doktorunuzu arayın. Çocuk kliniğinde gözetim altında tutmak gerekebilir.

2.3 Yabancı maddeler ve oyuncaklar

Şek. 14: Yabancı Maddeler

Yabancı Maddeler

Küçük parçalar yutulduğunda en sık olarak bozuk para, fındık, köpük, plastik parçalar (lego taşları), düğmeler ve manyetik oyuncak parçaları söz konusudur.

İlk yardım

- Geçmeyen öksürük ya da solunum sorunları varsa, 112 acil çağrı hattını arayın.
- Katı yiyecekler (örneğin ekmek) vererek yemek borusunun açık olup olmadığını kontrol edin.
- Keskin nesnelere (cam) söz konusuysa, yemesi için elma püresinin içine liflerine ayrılmış kağıt mendil yedirin, bir dikiş iğnesi yutulduğunda sonrasında bir çocuk kliniğine gidin.
- Rahatsız olmayan çocuğu yalnızca gözlemleyin ve yabancı maddenin atılıp atılmadığını anlamak için dışkıyı kontrol edin.

İçindekiler

Çeşitli, çoğunlukla zararsız. Kurşun içeren yabancı maddeler, saat pilleri (bkz. bölüm), iki ucu sivri nesnelere (iğneler) ve fındık sorunludur.

Zehirlenme tablosu

Genelde herhangi bir zehirlenmeden korkulması gerekmez, zehirli bileşenler açığa çıkmaz (kurşun içeren zehirli maddeler hariç). Büyüklük önemlidir. Çapı 20 mm'nin üstünde olan yabancı maddeler küçük çocuklarda geçiş engeli haline gelebilir. Semptomlar yutkunma şikayetleri, salya akıntısı, öğürme, kusma, yemek almama ya da ağrıdır. Dikiş iğnelerinin iki ucu sivridir ve bu nedenle bağırsak duvarını "geçerler". Özellikle küçük yabancı maddelerin (özellikle fındığın) soluk borusuna kaçabileceğini dikkate almak gerekir. Bunun bir belirtisi öksürüktür. Yabancı maddeler soluk borusunda kalırsa, akciğer enfeksiyonu yaşanabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Şikayet olması durumunda bir doktora görünmesi gerekir. Dikiş iğnesi yutulduğunda derhal çocuk kliniğine gidilmesi gerekir. Başka yabancı maddeler bir hafta sonra henüz dışkıyla atılmadıysa, çocuk doktorunun muayene etmesi gerekir. Kurşun içeren yabancı maddeler, örneğin perde şeridindeki kürecikler ya da olta kurşunu, başka iğneler ve manyetik parçalar alındığında bir zehir bilgilendirme merkeziyle bağlantı kurun.

Tavsiye

- Küçük parçalar (fıstık) çocukların ulaşabileceği yerde durmamalıdır.
- Küçük yabancı maddeler kaybolduğunda ve muhtemelen yutulduğunda, burna ve kulaklara da baktrın (doktor ziyareti).

Oyuncaklar

AB iç pazarında oyuncakların piyasaya sürülmesi yasal düzenlemelere tabidir. Ancak ithal ürünlerde arada bir Avrupa şartlarına uygun olmadıkları hesaba katılmalıdır.

2008 sonunda yeni bir oyuncak yönergesi Avrupa Parlamentosu tarafından yayınlandı. Gözden geçirmenin temelini, güvenlik şartlarının katılaştırılması ve

- ▶ Oyuncaklardakimyasal madde kullanımıyla ilgili yeni şartlar,
- ▶ Tehlike açıklamalarıyla ilgili daha katı şartlar,
- ▶ Özellikle küçük parçalardan kaynaklanan boğulma tehlikesinin önlenmesiyle ilgili kurallar,
- ▶ Başlıca güvenlik şartlarının kriterlerinin kesinleştirilmesi,
- ▶ Gıda maddelerinin içindeki oyuncaqlarla ilgili özel şartlar.

Gelecekte kansere yol açan, genleri değiştiren ya da üremeyi tehlikeye sokan maddeler, örneğin Scoobido bağlarındaki **yumuşaticılar** %0,1'i aşan belli bir konsantrasyondan itibaren

çocuk oyuncaklarında yasaklanacak. Bazı **alerjen** maddelerin ve parfümlerin de kullanılmasına izin verilmeyecek ya da işaretlenmesi gerekecek. Çocuğun oyuncaktan alabileceği belli kimyasal maddeler, örneğin oyuncuğun boyasında bulunan kurşun için yeni limitler geçerli.

Okunaklı tehlike açıklamalarının kazaları önlemeye yardımcı olması amaçlanıyor. Ambalajın (örneğin çocuğun başına geçirebileceği **plastik poşet**) boğulma tehlikesine yol açmaması gerekiyor. Çocuk oyuncakları geliştirilirken, öngörülemeyen kullanım şekli ya da çocukların davranışlarının dikkate alınması gerekiyor. Oyuncak bir gıda maddesine eklenmişse, oyuncuğun ya da parçalarının gıda maddesiyle birlikte yutulmaması için oyuncuğun ayrı olması gerekiyor.

BfR, bu yeni AB oyuncak yönergesini yeterli olmadığı için eleştirdi ve iyileştirilmesini talep etti. BfR özellikle çocuk oyuncaklarının içerdiği ağır metallerle ilgili limitleri eleştiriyor.

Şek. 15: Oyuncaklar

Buna göre gelecekte, şimdiki düzenlemelere oranla daha fazla kurşun çözülebilecek. Alerjilere yol açabilen parfüm ve ve nikel karşı da çocuklar yeterince korunmuyorlar.

İçindekiler

Çoğunlukla zararsız. Olası ağır metaller, yumuşatıcı boyaları, koruyucu maddeler ve alerjen (buna duyarlı olan kişilerde) ve evde üretilen hamur, içerdiği yüksek sodyum oranı nedeniyle sorunludur.

İlk yardım

- Çay, ya da su içirin.
- Solunum şikayetlerinde derhal 112 acil çağrı hattını arayın.
- Başka şikayetlerde bir zehir bilgilendirme merkezine danışın.

Zehirlenme tablosu

Genelde zehirlenme olması beklenmez. **Renkli nesnelere** yalanması zararsızdır. Soluk borusuna kaçan ve akut solunum yetmezliğine yol açan küçük parçaların yutulması hayati tehlike oluşturabilir. Çocuğun kafasına geçirdiği ambalajlarda da dikkatli olmak gerekir, burada boğulma tehlikesi bulunur.

Birden fazla **manyetik parça** yutulduğunda bağırsak zarar görebilir. Birbirini çeken parçaların mekanik baskısı nedeniyle bağırsak düğümlerinin kan dolaşımı azalır, sonuçta mide ya da bağırsakta yaralanmalar olur. Evde üretilen oyun hamurunun büyük miktarlarda yenmesi durumunda, yüksek tuz oranı nedeniyle su ve elektrolit seviyesinde tehlikeli bozukluklar olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Çoğunlukla gerekmez. Küçük oyuncak parçaları yutulduktan sonra öksürük görülürse çocuk kliniğine gidin. Solunum yetmezliğinde 112 acil çağrı hattını arayın. Var olan aynı oyuncak parçalarını çocuk kliniğine giderken yanınızda götürün. Evde üretilen oyun hamuru büyük miktarlarda yendiye, kandaki tuz seviyesini belirlemek için çocukta rahatsızlık olmasa bile bir çocuk kliniğine gidilmesi gerekir.

Manyetik parçaların yutulması, bkz. Yabancı maddeler.

Tavsiye

- Ebeveynler GS işaretli bir oyuncak aldıklarında, bu oyuncakın bağımsız, onaylı bir test enstitüsü tarafından temel güvenlik ve sağlık şartları açısından test edildiğini varsayabilirler.
- Güvenlik açıklamalarını dikkatle okuyun.
- Evde oyun hamuru yapmayın.

3 İlaçlar

3.1 Giriş

Çocuğunuzu korumak için bir ilacın tehlikelerini bilmek şarttır.

Bir ilacın ne kadar tehlikeli olduğunu tahmin etmek (büyük farklılıklar vardır!), ağır zehirlenmeleri önlemeye katkıda bulunabilir. “Prensipte tüm ilaçlar çocukların ulaşamayacağı yerde olmalıdır” talebi istenen bir şeydir ama gerçekleşmez. Deneyimler, günlük olarak kullanılan ilaçların, bunlar sıkça öksürük şurubu, iyot, tiroit bezi ya da florid tabletleridir, her zaman kilit altında tutulmadığını, almayı unutmamak için görülebilecek bir yerde muhafaza edildiğini gösteriyor.

Tavsiye

- İlaçları kilitlenebilen bir dolapta muhafaza edin.
- Sehpada bırakmayın (doğum kontrol hapi).
- Mutfakta görülebilecek bir yerde bulundurmayın.
- Buzdolabında durması gereken ilaçları, açılması zor olan kutuların içine koyun.
- Yetişkinlerin ilaçlarıyla çocukların ilaçlarını ayrı yerlerde muhafaza edin.
- Kronik hastalığı olan çocuğun ilaçlarını ayrı yerlerde muhafaza edin.
- İçilmeye hazır durumdaki hapları ya da su bardağındaki damlaları masada bırakmayın, hemen için.
- Haftalık ya da günlük dozaj kutularını (çoğunlukla büyükanne ve büyükbabada), evde çocuklar olduğu sürece kilitli olarak muhafaza edin.

Şek. 16: İlaçlar

- Artık ihtiyaç olmayan ilaçları eczaya verin.

Bu bölümde adı geçmeyen etken maddeler bu nedenle zararsız olarak değerlendirilmemelidir, bir zehir bilgilendirme merkezinin aranmasını gerektirir!

İlaçlarla ilgili yazılar alfabetik olarak sıralanmıştır. Etken maddelerin çokluğu nedeniyle yalnızca gruplar halinde bir araya getirilmeleri mümkün olmuştur. Tedavi alanına ya da etki grubuna göre alfabetik bir bölümlenme seçildi. Buna göre örneğin T harfi altında “Tansiyon düşürücü ilaçlar” yazısını ya da A'nın altında “Ağrı kesici” yazısını bulabilirsiniz. İlgili yazıda bu gruptaki çeşitli etken maddeleri hakkında bilgi verilmektedir.

Belli içerikler (etken maddeler) yalnızca dizin kullanılarak bulunabilir.

3.2 A'dan Z'ye ilaçlar

Alerji tedavisi

İlk yardım

- Sükunetinizi koruyun.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Kusturmayın.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Lokal şikayetlerin tedavisi için kullanılan ilaçlar, örneğin göz ve burun damlaları ile hap ya da çözelti biçiminde alınan etken maddeler arasında ayırım yapılmaktadır. En sık olarak aşağıdaki etken maddeler verilmektedir:

İçindekiler/Etken maddeler

Cetirizin, Desloratadin, Dimetinden, Loratadin, Terfenadin.

Zehirlenme tablosu

Zehirlenme tablosu etken maddeye ve her şeyden önce alınan miktara bağlıdır. Uyku haline, yürüme bozukluğuna ve kalp-dolaşım sisteminin etkilenmesine yol açabilir. Çoğunlukla 1 ile 2 hap ya da bir damla çözeltisinin birkaç mililitresi için kaygılanmak gerekmez. Ne yapmanız gerektiğini öğrenmek için zamanınız vardır.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Büyük miktarlar kalp faaliyetinin de-ğişmesine yol açabilir, bu nedenle bir çocuk doktoruna ya da zehir bilgilendirme merkezine yapılması gerekenleri sormak şarttır.

Antiaritmik ilaçlar

- ▶ Dikkat, tehlikeli!

İlk yardım

- Artıkları ağızından çıkarın
- Çocuğu dik olarak öne eğin.
- Zehir bilgilendirme merkezini/112 acil çağrı hattını arayın.
- Eğer gerekliyse yeniden hayata döndürme önlemlerini alın.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Antiaritmik ilaçlar tehlikelidir, çünkü hayati tehlike oluşturan kalp ritmi bozukluklarına yol açabilirler.

Beta reseptör blokerleri bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar sayfa 52.

Kalsiyum antagonistleri (Diltiazem, Verpamil) bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar sayfa 52.

İçindekiler/Etken madde (Seçenek)

Amiodaron, Chinidin, Detajmiumbitart-
rat, Disopyramid, Flecainid, Mexiletin,
Propafenon, Sotalol.

Zehirlenme tablosu

Bu etken maddelerin "yalnızca" bir haplık miktarları başta tehlikeli olarak sınıflandırılmamıştır. Kalbin durmasına kadar varan kalp ritmi bozuklukları ortaya çıkabilir. Alınan miktar ne kadar büyükse, etkisi o kadar tehlikelidir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Derhal ambulansa/itfaiyeye, 112 acil çağrı hattına haber verin. En yakın çocuk kliniğine nakli bir acil servis doktoruyla yapın. Lütfen ilaç kutusunu

yanınıza alın. Alım miktarına bağlı olarak yoğun bakım servisinde tedavi gerekebilir.

Tavsiye

- Eski, tarihi geçmiş ya da ihtiyaç duymadığınız ilaçları eczaneye verin.
- Kilitlenebilen ilaç dolabı kullanın.

Doğum kontrol hapları

Doğum kontrol hapları küçük çocuklar tarafından ebeveynlerin yatak odasında keşfedilir ve içilir. Bunların içildiği ebeveynler tarafından çoğunlukla birkaç saat sonra fark edilir.

Etken maddeler

Östrojen ve gestajenlerden oluşan karışım ya da yalnızca gestajenler (mini hap). Yeni gestajen drospirenon.

Zehirlenme tablosu

Prensipte doğum kontrol haplarının alınması zararsızdır. Miktarla bağlı olarak bulantı, iştahsızlık ve kusma görülebilir. Bu semptomlar alındıktan ancak birkaç saat (yaklaşık 12 saat) sonra ortaya çıkar ve bir gün boyunca sürebilir. Yeni etken madde **Drospirenon** ayrıca potasyum tutan, dehidrasyon etkisine sahiptir, bunun etkisi (miktarla bağlı olarak) bu noktada kesin olarak değerlendirilemez.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Bir aylık pakete kadar alınması durumunda doktora gitmek gerekmez. Mide-bağırsak şikayetlerinde, çay ve kuru ekmek verilmesi gibi perhiz önlemleri tavsiye edilir. Doğum kontrol haplarınız yeni etken madde **Drospirenon**'u içeriyorsa, lütfen bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Antibiyotikler

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu için.
- Kusturmayın.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

İçindekiler/Etken maddeler

Çocuklar en sık olarak etken madde grubu Cephalosporinler, Makrolidler ya da penisilin olan antibiyotikleri almaktadır. Tabloda söz konusu gruplardaki en yaygın içerikleri/etken maddeleri bulabilirsiniz.

Zehirlenme tablosu

Tabloda anılan etken maddelerin büyük miktarlarda alınması bile yalnızca mide bağırsak rahatsızlıklarına yol açar. Bulantı, kusma, ishal ve karın ağrısı beklenebilir. Prospektüste belirtilen yan etkiler normal tedavi dozajında ortaya çıkar ve öncelikli olarak aşırı bir tek doza bağlı değildir.

Cephalosporinler	Makrolidler	Penisilinler
Cefaclor	Azithromycin	Amoxicillin
Cefixim	Clarithromycin	Ampicillin
Cefpodoxim	Erythromycin	Oxacillin
Cefuroxim		Penicillin V

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Genelde gerekmez. Çocuğunuzda ana hastalıklar (örneğin karaciğer, böbrek, metabolizma hastalıkları, kramp acıları) varsa, ne yapılması gerektiği bir çocuk doktorundan ya da bir zehir bilgilendirme merkezin-den öğrenilmelidir. Aynı şey burada belirtilmeyen etken maddeler için de geçerlidir. İshal perhiz önlemleriyle (çay, kuru ekmek) tedavi edilmelidir.

Antidepresan ilaçlar

(psikofarmatikler)

- ▶ Dikkat, tehlikeli!

İlk yardım

- Sükunetinizi koruyun.
- Artıkları ağızından çıkarın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini/ ambulans servisini arayın.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Depresyonların tedavisinde farklı etken maddeler, muhtemelen de kombinasyonlar kullanılır. Bunlar farklı oranda "zehirlidir". Bu noktada yönlendirici bir toplu bakış sunmak mümkündür.

Etken maddeler

(Trisiklik antidepresanlar)

Amitriptilin, Clomipramin, Doxepin, Imipramin, Opipramol, Trimipramin.

Zehirlenme tablosu

Hap başına etken madde oranına bağlı olarak belli şartlar altında tek bir hap bile uyku hali ve ruh hali değişiklikleri yaratmaya yeter. Kusmayla ya da kusma olmadan huzursuzluk ve kafa karışıklığı da olabilir. Bu etken maddeler uygun miktarda kramp nöbetlerine ve kalp ritmi bozukluklarına yol açabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Uykulu ya da kafası karışık çocuğu, ilaç kutusunu yanınıza alarak çocuk kliniğine götürün. Yolun 15 dakikadan uzun sürmesi durumunda itfaiyeye ya da ambulansa haber verin. Tüm diğer durumlarda lütfen önce bir zehir bilgilendirme merkezini arayın ve ne yapmanız gerektiğini sorun.

Başka etken maddeler (Serotonin iade engelleyicileri)

Citalopram, Fluoksetin, Paroksetin, Sertalin, Venlafaksin.

Zehirlenme tablosu

Trisiklik antidepresanlardaki aynı etkiler ve tavsiyeler geçerlidir (bkz. önceki bölüm).

Göz damlaları, atropin içerikli

Atropin içeren göz damlaları çocuklarda "yalnızca" gözde lokal uygulamada bile ("genişletme damlası" için) zehirlenme semptomlarına yol açabilir. Neden olarak damla başına çok yüksek bir etken madde dozu ya da tekrarlanan alım ya da çok fazla damla alınması söz konusu olabilir. Çocuklar için başarı vaad eden en düşük etken madde konsantrasyonu seçilmelidir. Damla miktarı kesin olarak sınırlandırılmalıdır.

Zehirlenme tablosu

Huzursuzluk, heyecan, halüsinasyonlarla birlikte kafa karışıklığı, dikkat çekici oranda kızaran ve ısınan deri, çok geniş gözbebekleri ve kalp frekansının yükselmesi tipiktir. Bu şikayetler farklı şiddette olabilir ve birkaç saat sonra geriler.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Zehirlenme belirtisi olan çocukların çocuk kliniğine götürülmesi gerekir, çünkü dolaşımın gözetim altında tutulması şarttır. Lütfen göz damlasını da yanınıza alın.

Sakinleştiriciler (bkz. ayrıca Uyku ilaçları ve Antidepresanlar)

İlk yardım

- Artıkları çıkarın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.
- Sükunetinizi koruyun.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Etken maddeler

Çeşitli etken maddeler olabilir, bkz. tabloda Benzodiazepin etken madde grubu.

Zehirlenme tablosu

Şikayetler çoğunlukla yürüme bozukluğuyla ve yorgunlukla başlar. Düşme ve kaza yaşama tehlikesi vardır! Miktar ve etken maddeye bağlı olarak bir ile iki saat içerisinde belirgin uyku hali ve sersemleme olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Dokuz ayın altındaki çocuklarda kan dolaşımı her durumda birkaç saat çocuk kliniğinde gözetim altında tutulmalıdır. Küçük miktarlarda, çocuk doktoruyla ya da bir zehir bilgilendirme merkeziyle görüşüldükten sonra evde bir gözetim mümkün olabilir.

Ne yapılması gerektiğini bir zehir bilgilendirme merkezine ya da çocuk doktorunuza sorun.

Reçetesiz satılan bitki özlü sakınleştiriciler

Kediotu, şerbetçi otu, kılıçotu ya da melisa:

Bir zehirlenme olması beklenmez. Birden fazla hap alındıktan sonra bulantı ve kusma, aynı zamanda hafif bir yorgunluk görülebilir. Genelde doktora gidilmesi gerekli değildir.

Etken madde grubu: Benzodiazepinler (Sakinleştiriciler)

Etken maddeler, kısa etkili	Etken maddeler, orta uzunlukta etkili	Etken maddeler, uzun etkili
Brotizolam, Midazolam	Alprazolam, Bromazepam, Lorazepam, Oxazepam	Chlordiazepoxid, Clobazam, Diazepam, Dikaliumchlorazepat, Medazepam, Nordazepam, Prazepam

Tansiyon düşürücü ilaçlar

İlk yardım

- Artıkları çıkarın.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.
- Sükunetinizi koruyun.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Tansiyon düşürücü ilaçlar, yüksek tansiyon değerlerinin tedavisinde farklı etken madde grupları, sıkça beta reseptör blokerleri, ACE engelleyiciler ve kalsiyum antagonistleri bunlara ait etken maddelerle birlikte kullanılır.

Beta reseptör blokerleri

Etken maddeler

Bisoprolol, Carvedilol, Metoprolol, Pindolol, Propranolol vb.

Zehirlenme tablosu

Küçük etken madde miktarları çoğunlukla büyük bir etki olmadan tolere edilir. Uygun miktar alındığında tansiyonda ve kalp atış frekansında düşüş olur. Bazı maddeler ayrıca uyku haline ve kan şekerinin düşmesine yol açar.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Yalnızca çocuk doktoruyla ya da bir zehir bilgilendirme merkeziyle görüştükten sonra alınan küçük miktarlarda evde gözetim altında tutulması mümkündür. Yapılması gerekenler, bir zehir bilgilendirme merkezine alınan miktar belirtilerek sorulmalıdır.

Özel Durum Sotalol

Tehlikeli kalp ritmi bozukluklarına yol açabilir! Bkz. Antiaritmik ilaçlar sayfa 48.

ACE engelleyicileri

Etken maddeler

Captopril, Enalapril, Lisinopril, Ramipril vb.

Zehirlenme tablosu

Kan basıncı düşüşleri, bazen yorgunluk ve kalp atış frekansının yükselmesi mümkündür. Küçük etken madde miktarları büyük etkileri olmadan tolere edilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Yalnızca çocuk doktoruyla ya da bir zehir bilgilendirme merkeziyle görüştükten sonra alınan küçük miktarlarda evde gözetim altında tutulması mümkündür. Yapılması gerekenler, bir zehir bilgilendirme merkezine alınan miktar belirtilerek sorulmasıdır.

Kalsiyum antagonistleri

Etken maddeler

Amlodipin, Diltiazem, Nifedipin, Verapamil vb.

Zehirlenme tablosu

Etken maddeye ve alınan miktara bağlı olarak, tansiyon düşüşü, kalp frekansının yükselmesi, uyku hali ve kalp ritmi bozukluğuyla birlikte ağır zehirlenme tabloları görülebilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Yapılması gerekenler, bir zehir bilgilendirme merkezine alınan miktar belirtilerek sorulmalıdır.

Başka Etken Maddeler

Birçok tansiyon düşürücü ilaç vardır. Yukarıda anılan maddeler, en sık başvuruya yol açanlardır. Lütfen yapılması gerekenleri, ilacı ve alınan miktarı belirterek bir zehir bilgilendirme merkezinden ya da bir çocuk doktorundan öğrenin!

Diyabet ilaçları

- Dikkat, tehlikeli!

İlk yardım

- Artıkları çıkarın.
- Hemen tatlı bir içecek verin.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın.
- Sükunetinizi koruyun.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Etken maddeler

Glibenclamid, Gliclazid, Glimepirid, Glipidon.

Zehirlenme tablosu

Diyabet ilaçları, kan şekerinin uzun saatler boyunca düşmesine (hipoglisemi) yol açar, bu da bayılma ve kramp nöbetleri tehlikesini getirir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Yukarıda anılan tüm etken maddeler, tek bir hap bile alındığında tehlikelidir. Çocukların en az 24 saat çocuk kliniğinde gözetim ve tedavi altında kalması gerekir. İlacın alındığı ancak çocuğun dikkat çekici durumu, örneğin aşırı açlıkla ani terleme, kafa karışıklığı, bayılma ya da kramp nöbeti nedeniyle fark edilirse, 112 acil çağrı hattı aranmalı ve – eğer mümkünse

(uyanık, konuşabilen çocuk) – derhal üzüm şekeri (glukoz), elma suyu ya da benzerleri verilmelidir.

Burada anılmayan başka etken maddeler

Derhal bir zehir bilgilendirme merkezine yapılması gerekenleri sorun. Dikkat çekici durumu olan çocuklara şeker verilmesi bir çocuk kliniğine götürülmesi gerekir.

Flor hapları bkz. Diş çürüğünü önlemek sayfa 53.

Kalp ritmi ilaçları bkz. Antiaritmik ilaçlar sayfa 48.

Diş çürüğünü önlemek

İlk yardım

- İstisna olarak bir bardak süt verin.
- Eksik hap miktarını sayın.
- Gerekirse bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Bu florid içerikli hapların alındığı sıkça görülüyor ve zehir bilgilendirme merkezlerine çokça başvuru yapılmasına neden oluyor.

Etken madde

0,25 mg, 0,5 mg ya da 1 mg florid oranlı sodyum florid.

Zehirlenme tablosu

Flor eser element olarak kemik ve diş yapısı için önemlidir ve küçük çocuklara dişlerin çürümesini önlemek için verilir. Bu hapların etken madde

oranı çok düşüktür. Ancak 1 mg florid içeren 50 haptan fazlası içildikten sonra bir zehirlenme ortaya çıkar. Bu çok ender olur. Şikayetler bulantı, kusma ve karın ağrısıdır.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Miktara bağlıdır. Maksimum 1 mg florid içeren 50 florid hapına kadar herhangi bir önlem alınması gerekmez. Daha yüksek ya da emin olmadığınız bir miktar alındıysa, çocuk doktorunuza ya da bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

Dikkat:

Osteoporoz tedavisi hapları tehlikelidir. Fluorid oranı dış çürüğünü önlemek için kullanılan haplardan çok daha yüksektir, bu nedenle mutlaka bir zehir bilgilendirme merkezini arayın!

Tiroit bezi ilaçları

İyodit içeren haplar tiroit bezi hormonu içerenlerden ayrılmalıdır.

Potasyum ya da sodyum iyodit

Bu ilaçlar çoğunlukla hap başına 100 µg iyodit içerir. Florid haplarıyla karıştırılan durumlar daha sıktır. Bu iyodit haplarından 50 taneye kadar alınsa bile bebeklerde de zehirlenme olmaz. Önlem alınması gerekmez.

Levothyroxin

Farklı etken madde oranına sahip olan bir ilaçtır, genelde hap başına 50 µg ile 150 µg Levothyroxin içerir. Bu ilaç da sıkça bir florid hapıyla karıştırılır ve yanlışlıkla çocuklara verilir.

Zehirlenme tablosu

Yalnızca uygun miktarda alındığında aşırı tiroit bezi faaliyetiyle birlikte huzursuzluk, kalp çarpıntısı, terleme vs. olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

500 µg'nin üzerinde Levothyroxin alındığında, yapılması gerekenleri görüşmek üzere bir zehir bilgilendirme merkezi aranmalıdır. Bebekler söz konusuysa ya da bir tiroit bezi ya da kalp hastalığı varsa her durumda bir zehir bilgilendirme merkeziyle bağlantı kurulmalıdır.

Uyku ilaçları

İlk yardım

- Artıkları temizleyin, sükunetinizi koruyun.
- Çay, su ya da meyve suyu içirin.
- Zehir bilgilendirme merkezini ya da gerekirse 112 acil çağrı hattını arayın.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Uyku ilaçları farklı etken madde gruplarına ait farklı etken maddeler içerir bazıları reçetesiz olarak satılmaktadır.

Antihistaminikler

Etken maddeler

Diphenhydramin, Doxylamin.

Zehirlenme tablosu

Çoğunlukla bir saat içerisinde kafa karışıklığı, korku, baş dönmesiyle, başlar sonra yorgunluk ya da uyku hali gelir. Dikkat çekici olan genişlemiş gözbebekleri ve kalp atış frekan-

sının yükselmesidir. Büyük miktarda hap alındığında, büyük bir heyecan, kramp nöbetleri ve kalp-dolaşım bozuklukları meydana gelebilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Hapların sayısına ya da ortaya çıkmış olan rahatsızlıklara bağlı olarak çocuğun ya bir çocuk kliniğinde tedavi edilmesi ya da evde gözetim altında tutulması gerekir. Bir zehir bilgilendirme merkezini arayarak yapılması gerekenleri görüşün.

Benzodiazepinler

Etken maddeler

Brotizolam, Flunitrazepam, Flurazepam, Lormetazepam, Midazolam, Nitrazepam, Temazepam.

Zehirlenme tablosu ve yapılması gerekenler için bkz. Sakinleştiriciler sayfa 51.

Benzodiazepin eşdeğerleri

Etken maddeler

Zopiclon, Zolpidem.

Zehirlenme tablosu ve yapılması gerekenler için bkz. Sakinleştiriciler sayfa 51.

Bitkisel uyku ilaçları

Etken maddeler

Kılıçotu, şerbetçiotu, melisa, pasiflora.

Salt bitkisel özler genelde zararsızdır. Bunlar büyük miktarlarda alındıklarında muhtemelen kusmayla bulantıya ve hafif yorgunluğa yol açar. Evde gözetim altında tutmak yeterlidir.

Burada anılmayan başka etken maddeler

Çocuğunuzda dikkat çekici bir durum yoksa, lütfen çocuk doktorunuza ya da bir zehir bilgilendirme merkezine başvurun. Semptom görülürse bir çocuk kliniğine gitmeniz şarttır. İlacı yanınıza alın.

Ağrı kesiciler

İlk yardım

- Çay, su ya da meyve suyu için.
- Zehir bilgilendirme merkezini ya da gerekirse 112 acil çağrı hattını arayın.

İlacı/prospektüsü hazır bulundurun!

Ağrı kesiciler, farklı etken madde gruplarından farklı etken maddeler içerir. Bu bölümde asetil salisil asit, ibuprofen, diklofenak, uyuşturucu/morfin etkili maddeler ve parasetamol açıklanmaktadır.

Uyuşturucular/Morfin Etkili Maddeler

- ▶ Dikkat, tehlikeli!

Etken maddeler

Buprenorphin, Codein, Fentanyl, morfin, Oxycodon, Polamidon/Methadon, Tilidin, Tramadol.

Zehirlenme tablosu

Bu etken maddelerin çoğu uygun dozajda çocukların tedavisinde de kullanılmaktadır. Esas olarak büyük miktarda alındıktan sonra bayılma, solunum faaliyetinin azalması ve kramp nöbeti tehlikesi vardır. Retard terkipler, yavaş etki başlangıçları nedeniyle, fark edilmeden alındıklarında ve şikayetler

gecikmiş olarak, örneğin gece ortaya çıkarsa özellikle tehlikelidir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Yapılması gerekenleri görüşmek için her zaman derhal çocuk doktorunu ya da zehir bilgilendirme merkezini arayın. Dikkat çekici şekilde uykulu olan çocukların haplarla birlikte çocuk kliniğine götürülmesi gerekir. Nakil ambulansla/itfaiyeyle yapılmalıdır.

Parasetamol

Parasetamolün tehlikesi küçümsenmemektedir, çünkü alındıktan hemen sonra herhangi bir şikayete yol açmaz. Çocuklara parasetamol sıkça ağrı ve ateş düşürücü tedavi için verilir.

Zehirlenme tablosu

Bir Parasetamol zehirlenmesi karaciğerin aşırı çalışması bozukluğundan karaciğer iflasına kadar varabilir. Zehirliliği, 24 saat ya da birkaç gün içerisinde alınan toplam doza bağlıdır. Ya çok yüksek tek bir dozdan ya da çok sık verilmesi durumunda karaciğerde hasar meydana gelebilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Dozaj konusunda emin değilseniz, çocuk doktorunuzu ya da bir zehir bilgilendirme merkezini arayın. Vücut ağırlığına oranla toplam dozun hesaplanması gereklidir. Buradan yapılması gerekenler ve çocuk kliniğinde tedavi gerekip gerekmediği anlaşılır.

Asetil salisil asit

Zehirlenme tablosu

Asetil salisil asit altı yaş altındaki çocuklara yalnızca istisnai durumlarda yazılır. Asetil salisil asitte de alınan miktarın zehirlilik durumu vücut ağırlığına bağlıdır. Genelde 500 mg'lık bir hap küçük bir çocuk için zararsızdır. Daha büyük miktarlar bulantı, kusma, hızlı solunuma, kulakta seslere, iştihayı kaybına ve kan değerlerinin değişmesine yol açabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Dozaj konusunda emin değilseniz, çocuk doktorunuzu ya da bir zehir bilgilendirme merkezini arayın. Vücut ağırlığına oranla toplam dozun hesaplanması gereklidir. Buradan yapılması gerekenler ve çocuk kliniğinde tedavi gerekip gerekmediği anlaşılır.

İbuprofen

İbuprofen çocuklara ağrıya karşı ve ateş düşürmek için verilir.

Zehirlenme tablosu

İbuprofen az "zehirlidir", yani alınan miktarın zehirlenme belirtilerine yol açmak için yüksek olması gerekir. Genelde çocuklar bu kadar çok hap yemez ya da meyve suyu içmez. Uygun miktarlar bulantıya, karın ağrısına, kusmaya, yorgunluğa ve bilinç bulanıklığına yol açar.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Dozaj konusunda emin değilseniz, çocuk doktorunuzu ya da bir zehir bilgilendirme merkezini arayın. Vücut ağırlığına oranla toplam dozun hesaplanması gereklidir. Buradan yapılması gerekenler ve çocuk kliniğinde tedavi gerekip gerekmediği anlaşılır.

Diclofenac

Diclofenac romatizma tedavisinde çocuklarda da kullanılır.

Zehirlenme tablosu

Küçük miktarlarda bulantı, karın ağrısı ve kusma olabilir. Büyük miktarlarda sersemleme ve uyku hali ortaya çıkar.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

25 mg'dan fazla Diclofenac almayan sağlıklı, on iki aydan büyük çocuklar evde gözetim altında tutulabilir. Hafif mide-bağırsak şikayetleri ortaya çıkabilir. Çocuk 25 mg'dan fazlasını yuttuysa ya da bir yaşın altındaysa, bir zehir bilgilendirme merkezini ya da çocuk doktorunuzu aramanız gerekir.

Şek. 17: İlaç alımı

“Diş hapları” bkz. Diş çürüğünü önlemek sayfa 53.

“Şeker hapları” bkz. Diyabet ilaçları sayfa 53.

Burada anılmayan etken maddeler bundan dolayı zararsız olarak değerlendirilmemeli, bir zehir bilgilendirme merkezinin aranmalıdır!

4 Bitkiler ve Mantarlar

4.1 Bitkiler

Çocuğunuzu korumak için bir bitkinin tehlikelerini bilmek şarttır.

Bitkilerden kaynaklanan ağır zehirlenmeler son derece ender olarak yaşanır. Çoğu vakada meyveler, yapraklar ya da çiçekler yendikten sonra ya hiç semptom ortaya çıkmaz ya da örneğin bulantı, kusma ve ishal meydana gelir. Ancak yalnızca istisnai durumlarda bu şikayetlerden yola çıkarak yenen bitkinin türüyle ilgili bir sonuca varılabilir. Bir bitki zehirlenmesinin tipik şikayet tablosu çok nadirdir.

Bu nedenle bitki zehirlenmeleri yalnızca bitkinin adı biliniyorsa doğru değerlendirilebilir. Dolayısıyla bir zehirlenme vakası yaşanmadan önce evdeki ve bahçedeki bitkilerin ve çalıların işaretlenmesi çok yararlıdır. Bitki adları, bir bitki kitabı ya da internet yardımıyla belirlenebilir. Bunlar işe yaramazsa, bitkiyi çiçekçiye ya da bir bahçivana götürülebilir ve adını sorabilirsiniz.

Çocuğunuz bitkinin bir bölümünü yediyse, derhal bir zehir bilgilendirme merkezini aramanız ve mümkünse bitkinin adını vererek bundan sonra alınması gereken önlemleri sormanız gerekir.

Bu noktada örnek olarak üç tane çok önemli bitki adı tanıtılmaktadır: Dieffenbachia (oda bitkisi), Brugmansia (saksi bitkisi) ve mavi itboğan (bahçe çalısı). Başka bitkilerin tanıtımını "Bitki riski – Değerlendirme ve Açıklamalar" broşüründe (Federal Risk Değerlen-

dirmesi Enstitüsü'nden edinilebilir) ve "Bitkiler, Çocuklar için Tehlike mi?" broşüründe bulabilirsiniz. (Berlin acil zehirlenme hattı, bkz. ek)

Tavsiye

- Bitkileri adlarını yazarak işaretleyin.
- Çocuğunuz küçük olduğu sürece evde ya da bahçede Dieffenbachia, Brugmansia/ Melek borusu ya da mavi itboğan bulundurmayın.

Dieffenbachia

Diğer adları: Sağır boru, giftaron.

Tarif

Güçlü, dik sapları ve çoğunlukla yeşil-beyaz desenli yaprakları olan bir oda bitkisi. Yetiştirme türüne bağlı olarak bitki acı madde ve oksal asit içerebilir. Oksal asit "atış hücrelerinde" bulunur: Dieffenbachia'nın mekanik olarak yaralanması durumunda oksal asit hücreden dışarı savrulur ve bu şekilde deri altına ya da göze ulaşır.

Dieffenbachia'nın bu maddeleri içerip içermediğini yırtık bir yaprağı dikkatlice yalayarak anlayabilirsiniz. Birçok bitki yoğun yetiştirme nedeniyle artık pek acı madde içermemektedir!

İlk yardım

- Hemen bir bardak çay, su ya da meyve suyu için.
- Deriyle ya da gözle temas ettikten sonra elin dayanabileceği sıcaklıkla suyla yıkayın.

Şek. 18: Dieffenbachia

Zehirlenme tablosu

Yutulduğunda başta mukoza tabakalarında şiddetli yanma ve salya akışı, ardından karın ağrısı, bulantı, kusma ve ishal. Deri ya da gözle temas ettiğinde, deride kabarcık oluşumuna varan şiddetli tahriş belirtileri.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

10 dakika sonra herhangi bir semptom ortaya çıkmazsa, çocuğun doktora götürülmesi gerekmez. 10 dakika içinde şiddetli yanma ortaya çıkarsa çocuk "iğne batırılmış gibi" bağıır; çocuk doktorunun muayene etmesi gerekir Eğer varsa, çocuğa yalması için dondurma verebilirsiniz.

Göz yaralanmalarında çocuğun her zaman bir göz doktoruna gösterilmesi gerekir.

İtboğan

Diğer adları: Aconitum napellus, venüs arabası, büyük dulavratotu.

Tarif

- ▶ Avrupa'nın en zehirli bitkisi!

Sevilen bir bahçe çalısı, yaz çiçeği olarak sıkça satın alınan çiçek buketlerinde de bulunur. Bitkinin tüm parçaları zehirlidir ve akonitin içerir.

İlk yardım

- Bitki ya da çiçek yaprakları ovularak ezildikten sonra mutlaka deriyi yıkayın.

Zehirlenme tablosu

Bitkinin parçaları yendiye, sıkça ağzın içinde ya da çevresinde bir karıncalanma, duysızlık hissi ya da yanma olur. Daha sonra şiddetli

Şek. 19: İtboğan

kusma, kramp benzeri ishal, şiddetli ağrılar ve büyük miktarlarda kalp ritmi bozuklukları ortaya çıkar.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Muhtemelen ölümcül bir zehirlenme söz konusu olduğu için çocuğun bitki parçalarının yutulduğu şüphesinde bile derhal çocuk kliniğine götürülmesi gerekir.

Melek borusu (*Brugmansia*)

Diğer adları: Datura, kara meşe.

Tarif

Sarkan, 25 cm'ye kadar uzayan, trompet biçimli çiçekleri olan dekoratif sakı bitkisi. Bu bitkinin tüm parçalarında zehirli maddeler bulunur (skopolamin, hiosiamin, atropin). İçindekiler deri yoluyla da alınabilir.

İlk yardım

- Bitkiye dokunulduğunda derhal deriyi yıkayın.

Şek. 20: Melek borusu (*Brugmansia*)

Zehirlenme tablosu

Uygun miktarda bitki parçası yutulduğunda, tipik bir atropin zehirlenmesinin belirtileri ortaya çıkar: kuru, sıcak deri, şiddetli kalp çarpıntısı, huzursuzluk, çılgınlıklar, halüsinasyonlar ve çok geniş gözbebekleri. Çiçek kınıldığında sıkça sütümsü damlalar göze ulaşabilir. Ancak bitkinin parçalarına, özellikle çiçeğe dokunulduğunda ve ardından gözler ovulduğunda da etkilenen gözün gözbebeğinde genişleme olabilir.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Bitki parçaları yutulduğunda çocuğun derhal bir çocuk kliniğine götürülmesi gerekir, kararsızlık durumunda bir zehir bilgilendirme merkezini arayın.

4.2 Mantarlar

Mantarlar neredeyse her yerde ve her mevsimde yetişir. Sayısız mantar türü vardır, çok azı zehirlidir. Ölümcül zehirli mantarlar örneğin zehirli amanitin maddesini içerir. Bu grubun en bilinen temsilcisi yeşil yumru yapraklı mantardır. Diğer mantarlarla ilgili kapsamlı bilgileri "Mantar Riski – Değerlendirme ve Açıklamalar" broşüründe bulabilirsiniz, bu broşür Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü'nden edinilebilir.

Bir mantar çocuğunuz tarafından yutulduysa, ilk olarak her zaman bir zehirli mantar, özellikle yumru yapraklı mantar zehirlenmesi olmadığından emin olmanız gerekir. Bunun için mantarın tam adının bilinmesi gerekir. Ancak bu gerçekte çok ender olarak mümkündür.

Ancak aşağıdaki sorulara yanıt verebilmeniz gerekir:

1. Bir lamelli ya da boru gövdeli mantar nedir?
2. Mantarın ayağı/sapı neye benziyor?
3. Mantar ve lamelleri/tüpleri ne renk?

Mantarı teşhis edebilmek için neredeyse her zaman bir mantar uzmanına başvurulması gerekir. Yakınızdaki yaşayan bir uzmanın adresini ve telefon numarasını bir zehir bilgilendirme merkezinden alabilirsiniz.

Tavsiye

- Mantarları çiçek saksılarından ve bahçeden temizleyin.
- Lamelli mantarlar yalnızca mantar hakkında bilgili kişiler tarafından toplanmalıdır!
- Mantarlar hakkında bilgili bir kişi tarafından ya da bir kitap yardımıyla açıkça tanımlanmayan mantarları yemeyin!

Şek. 21: Yumru yapraklı mantar

İlk yardım

- İlgili mantarın artıklarını güvenceye alın.
- Zehir bilgilendirme merkezini arayın ve yapılması gerekenleri görün.

Yumru yapraklı mantarlar

Diğer adları: Amanita phalloides, yeşil yumru yapraklı mantar; A. virosa, beyaz yapraklı mantar, sarı yapraklı mantar.

Tarif

Çeşitli yumru yapraklı mantarlar çoğu ağır ya da ölümcül mantar zehirlenmesinden sorumludur. Bu mantarlar temmuz ile ekim arasında ağaçların ya da ağaç kütüklerinin yakınında yetişir. Mantarlar sıkça yenilebilir mantarlarla (champignon) karıştırılır. Bütün bir yumru yapraklı mantardan azı, bir çocukta ölüme yol açabilir. Zehirlenmenin sorumlusu içindeki amanitindir.

Zehirlenme tablosu

Yumru yapraklı mantarlar yendikten 4 ile 12 saat sonra tipik olarak şiddetli, sürekli ağır ishaller görülür. Ardından görünüşte bir düzelmeye ortaya çıkabilir, mide-bağırsak şikayetleri biter. Ağır zehirlenmelerde bunun ardından karaciğer ve böbrek işlevlerinin iflas etmesi tipiktir. Hastalar günler sonra akut karaciğer parçalanmasından ölebilirler.

Çocuk doktoru/Çocuk kliniği

Muhtemelen ölümcül bir zehirlenme söz konusu olduğu için çocuk yumru yapraklı mantar yendiği kuşkusunda bile derhal mantar ya da artıkları da alınarak çocuk kliniğine götürülmelidir.

5 Ekler

5.1 Yararlı (İnternet) Adresleri

Evde ya da eğlence yerlerinde çocukların yaşadıkları kazalar

Bundesarbeitsgemeinschaft Mehr
Sicherheit für Kinder e.V.

Heilsbachstraße 13

53123 Bonn

E-posta: info@kindersicherheit.de

www.kindersicherheit.de

www.elternforum-kindersicherheit.de

Paulinchen e.V. – Initiative brand-
verletzte Kinder

Segeberger Chaussee 35

22850 Norderstedt

Tel.: + 49 1805 1121-23 (12 Cent/dak.)

E-posta: info@paulinchen.de

www.paulinchen.de

Bundeszentrale für gesundheitliche
Aufklärung

Ostmerheimer Str. 220

51109 Köln

E-posta: info@bzga.de

www.bzga.de/kindersicherheit

www.kindergesundheit-info.de

“Das sichere Haus” e.V. Kampanyası
Deutsches Kuratorium für Sicherheit in
Heim und Freizeit e.V. (DSH)

Holsteinischer Kamp 62

22081 Hamburg

E-posta: info@das-sichere-haus.de

www.das-sichere-haus.de

Deutsches Grünes Kreuz

Forum Unfallprävention

Schuhmarkt 4

35037 Marburg

E-posta: klaus.afflerbach@kilian.de

www.dgk.de

Tıbbi ve Sosyal Alan

Berufsverband der Kinder und
Jugendärzte

Mielenforster Str. 2

51069 Köln

E-posta: bvkj.buero@uminfo.de

www.kinderaerzte-im-netz.de

Kinderumwelt gemeinnützige GmbH

Westerbreite 7

49084 Osnabrück

Tel.: + 49 541 9778-900

E-posta: info@allum.de

www.allum.de

Nummer gegen Kummer e.V.

Kleiner Werth 34

42275 Wuppertal

Tel.: + 49 800 1110-550

E-posta: info@nummergegenkummer.de

www.nummergegenkummer.de

Zehir Bilgilendirme Merkezleri

Berlin

Berlin acil zehirlenme hattı

Tel.: + 49 30 19240

www.giftnotruf.de

Bonn

Zehirlenmelere karşı bilgi merkezi

Tel.: + 49 228 19240

www.giftzentrale-bonn.de

Erfurt

Mecklenburg Vorpommern, Sachsen,

Sachsen-Anhalt ve Thüringen eyalet-

leri ortak zehir bilgilendirme merkezi

Tel.: + 49 361 7307-30

www.ggiz-erfurt.de

Freiburg

Zehirlenme Bilgi Merkezi

Tel.: + 49 761 19240

www.giftberatung.de

Göttingen
Bremen, Hamburg, Niedersachsen
ve Schleswig-Holstein eyaletlerindeki
zehir bilgilendirme merkezi Kuzey
(GIZ-Nord)
Tel.: + 49 551 19240
www.Giz-Nord.de

Homburg/Saar
Zehirlenme Vakası Bilgi ve Danışma
Merkezi
Tel.: + 49 6841 19240
www.uniklinikum-saarland.de/
giftzentrale

Mainz
Rheinland-Pfalz ve Hessen eyaletleri
Zehir Bilgilendirme Merkezi (GIZ)
Tel.: + 49 6131 19240
www.giftinfo.uni-mainz.de

Münih
Münih acil zehirlenme hattı
Tel.: + 49 89 19240
www.toxinfo.org

Nürnberg
Nürnberg zehirlenme acil çağrı
merkezi
Tel.: + 49 911 3982-451
veya + 49 911 3982-665

Ürün Güvenliği

Verbraucherzentrale Bundesverband
e.V. (vzbv)
Markgrafenstraße 66
10969 Berlin
www.vzbv.de
ya da yerel telefon rehberinde yerel
tüketici merkezlerinin adresleri

RAPEX hakkında bilgi (güvensiz ürünlerle ilgili hızlı uyarı sistemi)

Bundesanstalt für Arbeitsschutz und
Arbeitsmedizin (BAuA)
Friedrich-Henkel-Weg 1–25
44149 Dortmund
www.baua.de

Avrupa Komisyonu'nun sayfaları
üzerinden RAPEX'e giden direk yol:
[http://ec.europa.eu/consumers/dyna/
rapex/rapex_archives_de.cfm](http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex/rapex_archives_de.cfm)

Trafik Güvenliği

Deutscher Verkehrssicherheitsrat e.V.
Beueler Bahnhofplatz 16
53222 Bonn
Tel.: + 49 228 4000-10
E-posta: info@dvr.de
www.dvr.de

Deutsche Verkehrswacht e.V.
Alexanderstr. 10
53111 Bonn
E-posta: [info@verkehrswacht-medien-
service.de](mailto:info@verkehrswacht-medien-
service.de)
Tel.: + 49 228 4338-00
www.deutsche-verkehrswacht.de
www.verkehrswacht-medien-
service.de

Türkiye'de zehirlenmelerde acil çağrı hattı

Türkiye'de bir zehirlenme vakasını
bildirmek veya bu konuyla ilgili bilgi
almak isterseniz, lütfen Poison In-
formation Centre (Zehir Bilgilenme
Merkezi) Ankara Türkiye'ye baş-
vurun.

Toksikoloji Bölümü ve Zehir Merkezi
Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi
Başkanlığı
Cemal Gürsel Cad. No: 18, Sıhhiye
Ankara 06100
Müdür: Dr. Yıldırım Cesaretli
Tel.: +90 0312 4337-001
Acil tel no.: 0 800 3147-900 (sadece
Türkiye), veya +90 0312 4337-001
Faks: +90 0312 4337-000
E-posta: zehir@saglik.gov.tr
www.saglik.gov.tr

5.2 Liste: Ev ürünleri, kimyasallar, yabancı maddeler ve oyuncaklar		
Ağartıcılar		S. 21
Ağır metaller	bkz. Oyuncaklar	S. 45
Akü	bkz. Piller	S. 19
Alkoller		S. 16
Ambalajlar	bkz. Oyuncaklar	S. 45
Antifriz	bkz. Antifriz	S. 31
Antifriz		S. 31
Araba benzini	bkz. Benzin	S. 20
Aseton		S. 34
Asit asetik		S. 25
Ateş termometresi		S. 26
Ateş yakma sıvıları	bkz. Mangal yakıtları	S. 28
Ayakkabı Boyası		S. 38
Aydınlatma çubukları		S. 30
Bakım kremleri	bkz. Kozmetikler	S. 31
Banyo Temizleyiciler		S. 19
Bebek pudrası	bkz. Pudra	S. 35
Bebek yağı	bkz. Kozmetikler	S. 31
Benzin		S. 20
Boru temizleyiciler	bkz. Lavabo açıcılar	S. 14
Boyalar		S. 26
Boya sökücüler		S. 14
Boyar maddeler	bkz. Oyuncaklar	S. 45
Böcek ilaçları	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Böcek spreyi	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Bulaşık deterjanları		S. 27
Bulaşık deterjanları, sıvı	bkz. Çok amaçlı deterjanlar	S. 17
Bulaşık makinesi deterjanı	bkz. Bulaşık deterjanları	
Buz çözücüler	bkz. Oto bakım maddeleri	S. 18
Cam	bkz. Yabancı maddeler	S. 44
Cam temizleyiciler		S. 28
Cıllar/cıllalı boyalar	bkz. Boyalar	S. 26
Cilt kremi	bkz. Kozmetikler	S. 31
Cıva	bkz. Ateş termometresi	S. 26
Çamaşır yumuşatıcıları		S. 41
Çiçek gübreleri		S. 22
Çok amaçlı deterjanlar		S. 17
Çubuk pil	bkz. Piller	S. 19
Damıtılmış su		S. 24
Demir paralar	bkz. Yabancı maddeler	S. 44

Deodorant	bkz. Kozmetikler	S. 31
Deterjan		S. 41
Dezenfektanlar		S. 23
Dikiş iğneleri	bkz. Yabancı maddeler	S. 44
Diş çürüğünü önlemek	bkz. İlaçlar	S. 53
Diş macunları		S. 42
Düğmeler	bkz. Yabancı maddeler	S. 44
Eau de cologne	bkz. Tıraş kolonyası	S. 35
El dezenfeksiyonu		S. 29
Etanol	bkz. Alkoller	S. 16
Eterik yağlar	bkz. Kokulu yağ	S. 24
Evde kullanılan piller	bkz. Piller	S. 19
Fare Zehiri	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Fırın temizleyiciler		S. 18
Fıstık	bkz. Yabancı maddeler	S. 44
Florid	bkz. Diş macunları	S. 42
Florid	bkz. ve ilaçlar (Diş çürüğünü önlemek)	S. 53
Fren sıvısı	bkz. Oto bakım maddeleri	S. 18
Fren temizleyiciler	bkz. Oto bakım maddeleri	S. 18
Genel deterjanlar	bkz. Çok amaçlı deterjanlar	S. 17
Gıda boyaları		S. 33
Glikoller	bkz. Antifriz	S. 31
Göz kalemi	bkz. Kozmetikler	S. 31
Gübreler	bkz. Çiçek gübresi	S. 22
Gümüşçün yemeleme kutusu	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Güneş sütü	bkz. Kozmetikler	S. 31
Haşereyle Mücadele Maddeleri		S. 35
Hobi tutkalları	bkz. Tutkallar	S. 30
İçilebilen alkol	bkz. Alkoller	S. 16
İlk yardım (genel)		S. 9
İspirto	bkz. Yanıcı ispirto	S. 23
İzopropanol	bkz. Alkoller	S. 16
İzopropil alkol	bkz. Alkoller	S. 16
Işık zincirleri/ışık çubukları	bkz. Aydınlatma çubukları	S. 30
Japon yapıştırıcı	bkz. Tutkallar	S. 30
Japon yapıştırıcılar	bkz. Tutkallar	S. 30

Kapı kilidi buz çözücü	bkz. Oto bakım maddeleri	S. 18
Karınca yemleme kutusu	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Kaşe boyası		S. 39
Keçeli kalemler	bkz. Kurşun kalemler	S. 22
Kibrit Başı		S. 39
Kimyasallar		S. 23
Kireç çözücüler		S. 24
Kozmetikler		S. 31
Kömür yakıtlar	bkz. Mangal yakıtları, katı	S. 28
Köpük	bkz. Yabancı maddeler	S. 44
Kremler	bkz. Kozmetikler	S. 31
Kurşun	bkz. Oyuncaklar	S. 45
Kurşun kalemler		S. 22
Küçük parçalar, yutulan	bkz. Yabancı maddeler/oyuncaklar	S. 44
Küllü su		S. 14
Labello	bkz. Kozmetikler	S. 31
Lamba petrolü		S. 32
Lamba yağı		S. 32
Lavabo açıcılar		S. 14
Lego taşları	bkz. Oyuncaklar/yabancı maddeler	S. 44
Maket uçak benzini		S. 33
Makyaj	bkz. Kozmetikler	S. 31
Mangal temizleyicileri/fırın temizleyicileri		S. 18
Mangal yakıtları, katı/sıvı		S. 28
Manyetik parçalar	bkz. Yabancı maddeler/oyuncaklar	S. 44
Metal dehit	bkz. Salyangoz tohumu	S. 37
Metanol	bkz. Alkoller	S. 16
Metil alkol	bkz. Alkoller	S. 16
Mumlu boya tebeşiri	bkz. Tebeşir	S. 31
Mürekkep		S. 40
Nem alıcı	bkz. Silikajel	S. 38
Nesne, renkli (oyuncak)	bkz. Boyalar	S. 26
Nikotin	bkz. Sigaralar	S. 42
Nikotin bantları	bkz. Sigaralar	S. 42
Nikotin sakızları	bkz. Sigaralar	S. 42
Nitro inceltici		S. 34
Oje		S. 33
Oto Bakım Maddeleri		S. 18
Ovma tozu		S. 38
Oyuncaklar		S. 45

Örtücü boya	bkz. Boyalar	S. 26
Parçalar, manyetik	bkz. Oyuncaklar	S. 45
Parfüm		S. 34
Parfümlü petrol	bkz. Lamba petrolü	S. 32
Parfümlü yağ		S. 24
Parmak boya ları	bkz. Kurşun kalemler	S. 22
Pas koruma boyası		S. 35
Paskalya yumurtası boyası		
Petrol		
Piller		S. 19
Plastik	bkz. Yabancı maddeler	S. 44
Propanol	bkz. Alkoller	S. 16
Pudra		S. 35
Renk açıcılar	bkz. Boyalar	S. 26
Renkli kalem		
Renkli kalemler		S. 22
Renkli nesnel er	bkz. Boyalar	S. 26
Rodentisitler	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Ruj	bkz. Kozmetikler	S. 31
Saat pilleri	bkz. Piller	S. 19
Sabunlar	bkz. Çok amaçlı deterjanlar	S. 17
Saç şampuanı	bkz. Çok amaçlı deterjanlar	S. 17
Saç spreyi		S. 29
Salyangoz Tohumu	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Sigaralar		S. 42
Silikajel		S. 38
Sirke esansı		S. 25
Sokak tebeşiri	bkz. Tebeşir	S. 31
Son durulayıcı		S. 29
Sülü ğ en	bkz. Pas koruma boyaları	S. 35
Tahta tebeşiri	bkz. Tebeşir	S. 31
Tarla faresi zehiri	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Tebeşir		S. 31
Tensitler		S. 39
Terpentin ikamesi	bkz. Benzin	S. 20
Tiryaki sakızı	bkz. Sigaralar	S. 42
Tıraş kolonyası		
Tutkallar		S. 30
Tütün	bkz. Sigaralar	S. 42
Tuvalet temizleme maddeleri		S. 40

Vücut losyonu	bkz. Kozmetikler	S. 31
WC taşı	bkz. Tuvalet temizleme maddeleri	S. 40
WC temizleyiciler	bkz. Tuvalet temizleme maddeleri	S. 40
Yabancı maddeler		S. 44
Yabancı maddeler, kurşun içerikli		S. 44
Yanıcı ispirto		S. 23
Yemek sirkesi	bkz. Asit asetik	S. 25
Yemek sirkesi	bkz. Asetik asit	S. 25
Yemleme kutuları, karınca- lar/gümüşçün	bkz. Haşereyle mücadele maddeleri	S. 35
Yosun temizleyiciler		S. 15
Yumuşatıcılar	bkz. Oyuncaklar	S. 45
Zemin bakım maddeleri	bkz. Çok amaçlı deterjanlar	S. 17

5.3 Liste: İlaçlar

ACE engelleyicileri	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Ağrı Kesiciler		S. 55
Alerji tedavisi		S. 48
Alprazolam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Amiodaron	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
Amitriptilin	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Amlodipin	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Amoxicillin	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Ampicillin	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Antiaritmik ilaçlar		S. 48
Antibiyotikler		S. 49
Antidepresanlar		S. 50
Antihistaminikler	bkz. Uyku ilaçları	S. 54
Asetil salisil asit	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Azithromycin	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Benzodiazepinler	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Beta blokerler	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Bisoprolol	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Bromazepam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Brotizolam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Buprenorphin	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Captopril	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Carvedilol	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52

Cefaclor	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Cefixim	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Cefpodoxim	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Cefuroxim	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Cephalosporinler	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Cetirizin	bkz. Alerji tedavisi	S. 48
Chinidin	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
Chlordiazepoxid	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Citalopram	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Clarithromycin	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Clobazam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Clomipramin	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Depresyon tedavisi		S. 50
Desloratadin	bkz. Alerji tedavisi	S. 48
Detajmumbitartrat	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
Diazepam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Diclofenac	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Dikaliumchlorazepat	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Diltiazem	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Dimetinden	bkz. Alerji tedavisi	S. 48
Diphenhydramin	bkz. Uyku ilaçları	S. 54
Disopyramid	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
Diş çürüğünü önlemek	bkz. Diş çürüğünü önlemek	S. 53
"Diş hapları"		S. 53
Doxepin	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Doxylamin	bkz. Uyku ilaçları	S. 54
Enalapril	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Erythromycin	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Fentanyl	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Flecainid	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
Flor hapları	bkz. Diş çürüğünü önlemek	S. 53
Fluoxetin	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Glibenclamid	bkz. Diyabet ilaçları	S. 53
Gliclazid	bkz. Diyabet ilaçları	S. 53
Glimepirid	bkz. Diyabet ilaçları	S. 53
Gliquidon	bkz. Diyabet ilaçları	S. 53
Göz damlaları, atropin içerikli		S. 50
İbuprofen	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Imipramin	bkz. Antidepresanlar	S. 50

Kalp ritmi ilaçları	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
Kodein	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Kontraseptifler	bkz. Doğum kontrol hapları	S. 49
Levothyroxin	bkz. Tiroit bezi ilaçları	S. 54
Lisinopril	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Loratadin	bkz. Alerji tedavisi	S. 48
Makrolidler	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Medazepam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Melisa	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Metadon	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Metoprolol	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlarw	S. 52
Mexiletin	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
Midazolam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Morfin	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Morfiyum	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Nifedipin	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Nordazepam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Opipramol	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Ovulasyon önleyiciler	bkz. Doğum kontrol hapları	S. 49
Oxacillin	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Oxazepam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Oxycodon	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Parasetamol	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Paroxetin	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Pasiflora	bkz. Uyku ilaçları	S. 54
Penisilin	bkz. Antibiyotikler	S. 49
Pindolol	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Polamidon	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Potasyum iyodit	bkz. Tiroit bezi ilaçları	S. 54
Prazepam	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Propafenon	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
Propranolol	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Psikofarmatikler	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Ramipril	bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar	S. 52
Sakinleştiriciler		S. 51
Sakinleştiriciler	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Serotonin iade engelleyicileri	bkz. Antidepresanlar	S. 50

Sertralin	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Sodyum florid	bkz. Diş çürüğünü önlemek	S. 53
Sodyum iyodid	bkz. Tiroit bezi ilaçları	S. 54
Sotalol	bkz. Antiaritmik ilaçlar	S. 48
“Şeker hapları”	bkz. Diyabet İlaçları	S. 53
Şerbetçiotu	bkz. Sakinleştiriciler	S. 51
Tansiyon düşürücü İlaçlar		S. 52
Terfenadin	bkz. Alerji tedavisi	S. 48
Tilidin	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Tiroit Bezi İlaçları		S. 54
Tramadol	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Trimipramin	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Trisiklik antidepresanlar	bkz. Antidepresanlar	S. 50
Uyku İlaçları		S. 54
Uyuşturucular/Morfin etkili	bkz. Ağrı kesiciler	S. 55
Venlafaxin		bkz. Antidepresanlar S. 50
Verapamil		bkz. Tansiyon düşürücü ilaçlar S. 52
Zolpidem		bkz. Uyku ilaçları S. 54
Zopiclon		bkz. Uyku ilaçları S. 54

5.4 Liste: Bitkiler ve mantarlar

Aconitum napellus	bkz. İtboğan	S. 59
Amanita phalloides	bkz. Yumru yapraklı mantarlar	S. 61
Brugmansia/ Melek borusu		S. 60
Brugmansia/Melek borusu	bkz. Brugmansia/ Melek borusu	S. 60
Büyük dulavratotu	bkz. İtboğan	S. 59
Datura	bkz. Brugmansia/ Melek borusu	S. 60
Dieffenbachia		S. 58
Giftaron	bkz. Dieffenbachia	S. 58
İtboğan		S. 59
Kara meşe	bkz. Brugmansia/ Melek borusu	S. 60
Lamelli mantar	bkz. Mantarlar	S. 60
Mantar		S. 60
Sağır boru	bkz. Dieffenbachia	S. 58
Tüplü mantar	bkz. Mantarlar	S. 60
Venüs arabası	bkz. İtboğan	S. 59
Yumru yapraklı mantarlar		S. 61

5.5 Broşür: Yuvanızı “zehire karşı güvenli” hale getirin

Merkezi Sağlık İşleri Berlin İşletmesi (BBGes)

**Zehirlenme Belirtileri
için Danışma Merkezi**
(Berlin acil zehirlenme hattı)

030-19240

Yuvanızı "zehire karşı güvenli" hale getirin

Çocuklu evler için tavsiyeler

3 yaş ve altı çocuklar muhtemelen zehirli maddeleri daha sık yutarlar. Bebekler normal gelişimleri içinde çevreyi ağızlarıyla tanır; küçük çocuklar ulaşabilecekleri her şeyi merakla incelerler – tadı da dahil. Bu çocuklar henüz zehirlenmekten korkmazlar ve bu nedenle ebeveynlerinin tehlike bilincine fazlasıyla muhtaçlardır.

Genel önlemler

Çocuğunuz hareketlenmeye başladığında, bir kez onunla aynı boyda evinizin içinde bir keşif gezisine çıkın: Aniden nelerin çocuğunuzun ulaşabileceği mesafede olduğunu görüp şaşıracaksınız.

Küçük çocukları olan misafiriniz geldiğinde ya da siz çocuğunuzla çocuksuz bir eve misafirlğe gittiğinizde, çok uyanık olmanız gerekir! Yalnızca siz olası zehirlenme kazalarıyla ilgili tehlike bilincine sahipsiniz.

İlaçlar

- Her zaman çocukların ulaşamayacağı yerde muhafaza edilmelidir. Bebeklerde ilaçları yükseğe koymak yeterlidir. Küçük çocukların olduğu evlerde kilitlenebilen ilaç dolapları ya da sayısal kilitli kozmetik çantaları kullanılmalıdır. İlaçların buzdolabında tutulması gerekiyorsa, örneğin **ilgi çekmeyen** ambalajlar kullanın.
- Çocuğunuzla asla ilaçların şekerleme ya da meyve suyu olduğunu ya da tatlarının bunlara benzediğini söylemeyin!
- Yetişkinlerin ilaçlarıyla çocukların ilaçları, karıştırılmalarını önlemek için ayrı yerlerde muhafaza edilmelidir.

Temizlik malzemeleri

Her zaman çocukların ulaşamayacağı yerde muhafaza edilmelidir. Dolaplar ve çekmeceler uygun emniyetlerle donatılmalıdır. **Temizlik malzemeleri asla içecek şişelerine doldurulmamalıdır!**

Oturma Odası

- Olası zehirlenmelerin en sık görülen kaynağı **sigaralar** ama aynı zamanda sehpalarda ulaşabileceğiniz mesafede duran her şeydir.
- **Bitkiler** de çocuklar açısından yüksek bir çekim gücüne sahiptir. Ebeveyn olarak siz, evinizde hangi bitkilerin bulunduğunu bilmeniz ve zehirli olanların hepsini örneğin **"Bitkiler – Çocuklar için bir tehlike mi?"** adlı broşürümüzün yardımıyla ayırmazın gerekir.
- **Lamba yağları ve kokulu yağlar** küçük çocukların bulunduğu evlerde olmamalıdır, şişelerinde çocukların açamayacağı kapaklar olsa bile. Çocuklar emniyetli olmayan kokulu lambalarda ya da kaselerde bulunan sıvıları da içer.

Merkezi Sağlık İşleri Berlin İşletmesi (BBGes)

**Zehirlenme Belirtileri
için Danışma Merkezi**
(Berlin acil zehirlenme hattı)

030-19240

Çocuk odası

- **İlaçlar** bez değiştirme masasında olmamalıdır.
- Çocuğunuzun **bakım ürünlerini** yalnızca sizin gözetiminiz altında oynaması için vermeniz gerekir, **ASLA PUDRAYI** çocuğun eline vermeyin.
- Büyük kardeşlerin küçük **oyuncak parçaları** kolayca yutulabilir.
- **Kimya deney kutuları** büyük çocuklar tarafından da her zaman yetişkinlerin gözetimi altında kullanılmalıdır, bazı maddeler son derece zehirlidir.

Mutfak

- Burada sık kullanım nedeniyle **temizlik ürünlerinin** güvenli muhafaza edilmesi çok zordur.
- Tehlikeli ürünler arasında **kireç çözücüler, fırın spreyleri ve bulaşık makinesi deterjanları** vardır.

Banyo/tuvalet

- **Boru açıcılar** en tehlikeli ev temizlik ürünleri arasındadır, ama WC, sıhhi tesisat temizleyicileri ya da dezenfektanlar da ağır zehirlenmelere yol açabilir.
- **Tuvalet koku tasları** küçük çocuklar üzerinde büyüü bir çekiciliğe sahip gibi görünür. Bunlar çocuklu evlerde gereksizdir.

Yatak odası

- Elbette **doğum kontrol hapı** gibi her gün almanız gereken ilaçları hemen yatağınızın yanında bulundurmamak sizin açınızdan pratiktir - ama çocuğunuz için de pratiktir.
- Makyaj masaları çocuklar için çok ilgi çekici oyun alanlarıdır, **parfümleri, pudraları, ojeleri, asetonu** vs. ulaşılamayacak şekilde muhafaza etmeyi unutmayın.

Bahçe, balkon

- Evinizde olduğu gibi bahçenizdeki **bitkileri** de tanımanız ve zehirli olup olmadıklarını bilmeniz gerekir.
- **Bitki koruma ilaçları** çok zehirli olabilir. Küçük çocukların oynadığı bir bahçede bunların kullanılmaması ve hiçbir koşulda muhafaza edilmemesi gerekir.
- Mangal yakıtı ve temizleyicileri sıkça sağlığa zararlı maddeler içerir ve bu nedenle, özellikle **mangal partisinde** çocukların ulaşamayacağı yerlere koyulmalıdır.

Bodrum, garaj

- **Oto ürünleri**, örneğin antifriz, fren sıvısı ya da yağlar çok zehirlidir. **ASLA BAŞKA ŞİŞELERE DOLDURMAYIN!** En iyisi bakım uygulamalarını benzincide yaptırın ve ürün artıklarını burada çöpe atın.
- Nitro incelticiler, cilalar, yanıcı ispiro ya da başka **el işi ve yenileme malzemeleri** her zaman çocukların ulaşamayacağı yerlerde muhafaza edilmelidir. Küçük çiviler ya da somunlar konusunda da dikkatli olun.

5.6 Broşür: Zehirlenmeler: İlk önlemler

Merkezi Sağlık İşleri Berlin İşletmesi (BBGes)

**Zehirlenme Belirtileri
için Danışma Merkezi**
(Berlin acil zehirlenme hattı)

030-19240

Zehirlenmeler: İlk önlemler

1. **SAKİN** olun!
2. Çay, su ya da meyve suyu için. Süt **VERMEYİN!! KUSTURMAYIN!!**
Tuzlu su **VERMEYİN!!**
3. Yerel acil zehirlenme hattını arayın: ☎ _____

ACİL ZEHİRLENME HATTI neleri bilmek ister?

Ne alındı?

İlaç – Bitki – Ev bakım ürünü üretici –
UBA No.? – Uyarı işareti?

Hasta kaç yaşında?

Madde **neden** alındı?

Ne **kadar** alındı?

Paket/şişe en kadar büyük; ne kadarı eksik?

Nerede oldu? Hasta son olarak ne zaman
"sağlıklı" durumda görüldü?

Nasıl alındı?

Yendi – Deri teması – Solundu

Hastanın durumu şimdi **nasıl**?

Yorgunluk, Kusma, Huzursuzluk vs.

Şu ana kadar **ne** yapıldı?

Kim arıyor?

Ad, telefon numarası

Lütfen acil zehirlenme hattının tavsiyelerini yerine getirin ya da hastayı en yakın doktor muayenehanesine, acil servise ya da en yakın hastaneye götürün.
Buraya giderken **mutlaka** ambalajları, şişeyi ya da kuşkulandığımız maddeyi yanınıza alın!

Tüm önemler için geçerli kural:

Önce güvenlik sonra hız!!

Lütfen önemli açıklamaların ve Almanya'daki **tüm** acil zehirlenme hattı merkezlerinin çağrı numaralarının bulunduğu arka sayfayı da okuyun.

Merkezi Sağlık İşleri Berlin İşletmesi (BBGes)

**Zehirlenme Belirtileri
için Danışma Merkezi**
(Berlin acil zehirlenme hattı)

030-19240

Öneriler

Köpüren ürünlerin yutulması

Derhal bir çay kaşığı köpük önleyici, örneğin Elugan®, Espumisan® ya da sab simplex® (Dimeticon) ya Simeticon içerir) verin, ardından örneğini bir bardak su içirin.

Asit ya da küllü su yutulması (Asit yanıkları)

Hasta uyanıksa, 1–2 bardak su ya da çay içirin ve kusturmayın. Ardından derhal bir acil zehirlenme hattını arayın.

Gözlerde asit yanığı

Gözü en az 10 dakika akan, ılık suyun altında yıkayın.

Deri yanıkları ve deri üzerinden zehirlenmelerde

Bazı zehirler deri yoluyla da vücuda ulaşabilir, özellikle bitki koruma ilaçları (örneğin E 605) ya da organik çözücüler. Kimyasal bir madde giysilere ya da deriye dökülürse, giysileri çıkarın ve cildi ılık suyla ve sabunla yıkayın.

Gaz zehirlenmeleri

Hastayı her zaman açık havaya çıkarın! Kazılardaki zehirli gazlara karşı dikkatli olun! Kendi kendine soluk almayan zehirlenen kişilere suni solunum yapılması gerekir.

Bitkiler ya da mantarlar

Mantar, meyve, çiçek, yaprak ya da iğne kaynaklı zehirlenmelerde, bitkinin ya mantarın belirlenmesi için yeterli malzeme (temizlik artıkları ya da istisna olarak kuskum) güvenceye alınmalıdır.

Önemli:

Hastanın acil zehirlenme hattının tavsiyesi üzerine doktora ya da hastaneye götürülmesi gerekiyorsa, ürünün kabını/şişesini, tablet kutusunu ya da bitkinin dalını tamamını teşhis için yanınıza alın.

Hangi maddenin söz konusu olduğu hakkında daha fazla bilgi verebilecek tüm olan tüm malzemeleri her zaman çocuk doktoruna ya da kliniğe götürülmelidir.

Yerel Acil Zehirlenme Çağrı Merkezleri

Berlin acil zehirlenme hattı (Berlin, Brandenburg)	030 - 19240
Bonn zehirlenmelere karşı bilgilendirme merkezi (Nordrhein-Westfalen)	0228 - 19240
Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Thüringen eyaletlerinin Erfurt'daki ortak zehir bilgilendirme merkezi	0361 - 730730
Freiburg (Baden-Württemberg) zehirlenmeler için bilgi merkezi	0761 - 19240
Göttingen (Bremen, Hamburg, Niedersachsen, Schleswig Holstein) zehir bilgilendirme merkezi Kuzey	0551 - 19240
Homburg (Saarland) zehirlenme vakaları için bilgi ve danışma merkezi	06841 - 19240
Mainz (Rheinland-Pfalz, Hessen) zehirlenme danışma merkezi	06131 - 19240
Münih acil zehirlenme hattı (Bavyera)	089 - 19240
Toksikolojik Acil Servis, Nürnberg Belediye Hastanesi, II. Tıp Kliniği (Bavyera)	0911 - 3982451

5.7 Broşür: Bitkiler çocuklar için bir tehlike mi?

Merkezi Sağlık İşleri Berlin İşletmesi (BBGes)

**Zehirlenme Belirtileri
için Danışma Merkezi**
(Berlin acil zehirlenme hattı)

030-19240

Bitkiler çocuklar için bir tehlike mi?

Çocuklar birçok şeyi ağızlarına sokma, çiğneme ve yutma eğilimindedir. Buna bitkiler ya da bunların parçaları da dahildir. Gerçi bölgemizdeki çok sayıda bitki arasında, yendiğinde hayati tehlike oluşturacak sonuçlara yol açacak kadar zehirli olan çok az bitki var ama yenebilen çığ bitki parçaları da büyük miktarlarda yendiğinde ishale ve/veya karın ağrılarına yol açabilir.

Nasıl önleyebilirsiniz?

Zehirli bitkiler yaşam alanında en azından çocuklar okul yaşına gelene kadar ulaşılabilir olmamalıdır!

Elbette tüm bitkileri tanıyamazsınız. Ama evinizde hangi bitkilerin bulunduğunu, yakın çevrenizde, anaokulunda ya da okul yolu üzerinde hangi bitkilerin yetiştiğini biliyor musunuz? Bunu öğrenmeye çalışın.

- Bitki alırken adını sorun, örneğin bir bahçivana sorun ya da bir bitki kitabına (-> internete) bakın!
- Arka sayfadaki toplu bakış, zehirli, az zehirli ve zehirsiz bitkileri tasnif etmenize yardımcı olur.
- Zehirli bir bitkiyi tanırsanız, bunu mümkünse yaşadığımız alandan uzaklaştırın ya da bitkiyi çocuklarınıza gösterin ve tehlikeleri açıklayın! Ama çocuklar ancak **4 yaşından** itibaren bunu anlayabilirler!

Acil durumda ne yapabilirsiniz?

Sükunetinizi koruyun! Anlamaya çalışın:

- Hangi bitki söz konusu?
(Eğer bilmiyorsanız, bu konuda size bir bahçivan, eczacı, botanikçi ya da bir bitki kitabı yardımcı olabilir)
- Bitkinin hangi parçaları yendi?
(Zehirlenme belirtilerine yol açan içerik maddeleri çoğu zaman farklı bitki parçalarında farklı konsantrasyonlarda bulunur)
- Yalnızca çiğnenip tükürüldü mü, ne kadarı yutuldu?

Yerel acil zehirlenme hattınızı arayın: ☎ _____

KİMİN? NEYİ? NE KADAR? NE ZAMAN? yediğini tarif edin!

Önemli: Acil zehirlenme hattının tavsiyesi üzerine çocuğun doktora ya da hastaneye götürülmesi gerekiyorsa, teşhis için bitkinin bir dalını yanınıza alın, **sadece** yaprak, çiçek ya da meyve gibi parçalarıyla yetinmeyin!

Merkezi Sağlık İşleri Berlin İşletmesi (BBGes)

**Zehirlenme Belirtileri
için Danışma Merkezi**
(Berlin acil zehirlenme hattı)

030-19240

Hangi bitkiler zehirsiz, az zehirli ya da zehirlidir?

Zehirsiz bitkiler

Meyveler

Örneğin diken üzümü, muşmula ağacı, ateş dikenini, küpe çiçeği, kızılılık türleri, güvey feneri, kızılılık ağacı, mahonya, ökseotu, kızıl alıç, beyaz alıç, süs elması, süs vişnesi, süs ayvası

Yapraklar/çiçekler

Örneğin deutzia, leylak, hor çiçeği, papatya, sardunya, yeşil zambak, ebegümeci, karahindiba, gül, hercai menekşe, menekşe

Az zehirli bitkiler

Büyük miktarlar alındığında kusma, karın ağrısı ya da ishal gibi **hafif semptomlar** beklenebilir.

Meyveler

Örneğin alıç/kuş üvezi, latirus, meşe palamudu, yabani hanımeli türleri/çalı vişnesi, kurt baharı, kartopu türleri, kar böğürtleni, geniş yapraklı latirus, dikenli defne, at kestanesi, üzümlü mürver, ayva yapraklı muşmula ağacı

Zehirli bitkiler

Örneğin yılan yastığı, kış gülü, sarmaşık, porsuk ağacı (kırmızı **etti meyvesi** zehirsizdir. Isırılarak açılan tohumu – çok acı tadı vardır – ve dikenleri zehirlidir. Isırılmayan tohumlar değişmeden atılır), itboğan (özellikle yaprakları ve tohumları), çalı fasülyesi (çiğ), sarı salkım (özellikle kabukları ve tohumları), mazi, zambak, itüzümü, zakkum, iğ ağacı, rododendron türleri, ardıçkatranı ağacı, sütleğen türleri.

Çok zehirli bitkiler

Örneğin itboğan (*Aconitum*), datura **bahçede** sıkça bulunur

Buna karşın **yabani doğada** örneğin banotu (*Hyoscyamus niger*), lekeli baldıran (*Conium maculatum*), güz çiğdemi (*Colchicum*), dulaplatotu türleri (*Daphne*), tatula (*Datura stramonium*), güzelavratotu (*Atropa bella-donna*), su baldıranı (*Cicuta virosa*), kene otu (*Ricinus*) bulunur.

Deriyi ve mukozayı tahriş eden bitkiler

Bunlar yanmaya, kızarıklığa, şişliklere, kabarcık oluşumuna ya da deride ağrılara yol açar.

Bu grupta Heracleum sphondylium ve danaayağı, flamingo çiçeği (*Anthurium*), Epipremnum, devetabanı (*Monstera*), filodendron, *Zantedeschia* gibi oda bitkileri vardır. Oda bitkilerinde cildi tahriş eden maddeler kültivasyon yoluyla azalmış olabilir.

Yalnızca cildi tahriş eden bir bitki mi olduğundan emin olmak istiyorsanız, dilinizle dikkatlice kırılan bir yaprağın ya da dalın sızan suyuna dokununuz. "Tahriş eden bir türde" 10 dakika içinde yanma lokal kızarıklık, belli şartlar altında dilde şişme olur. Bitki suyunun gözünüze ulaşmamasına dikkat edin!

Bu broşür aşağıdaki kuruluşlarla işbirliği içinde hazırlanmıştır:

Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü (BfR)

BfR, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin, uluslararası kabul gören değerlendirme kriterleri temelinde gıda ve yemlerin, maddelerin ve ürünlerin güvenliğiyle ilgilenen bilimsel bir kuruluştur. Enstitü riski azaltmak için uygulama seçeneklerini formüle eder ve bu şekilde siyasete danışmanlık yapar. Ayrıca aralarında kimyasalların, bitki güvenliği ve haşerelerle mücadele maddelerinin sağlık açısından değerlendirildiği izin ve tescil işlemlerine katılır. Enstitü bu yolla gıdaların, maddelerin ve ürünlerin güvenliğine katkıda bulunur ve tüketicileri olası risklerden korur.

Federal Çalışma Birliği (BAG) Mehr Sicherheit für Kinder e.V.

Federal Çalışma Birliği (BAG) Mehr Sicherheit für Kinder e.V. ulusal çatı örgütü olarak çocuk kazalarının, özellikle evlerde ve tatil zamanlarında önlenmesi için çalışmaktadır. Her yıl yaklaşık 1,7 milyon çocuk bir kaza yaşamaktadır – BAG'ın amacı, bu sayıyı azaltmaktır. Uzman ağı ve kazaları önleme lobisi olarak, çocuk kazalarının önlenmesiyle ilgilenen inisiyatifleri ve projeleri koordine etmektedir. Kazaların önlenmesi için yerel birliklerin işbirliğini ve oluşturulmasını teşvik etmekte, çocukların güvenli yaşam alanları ve çocuklar açısından güvenli ürünler için çaba göstermekte ve uzmanları, ebeveynleri ve çocuklarla çalışan herkesi önleme olanakları hakkında bilgilendirmektedir. Birliğin üyeleri arasında doktor ve spor dernekleri, sağlığı teşvik ve çocukları koruma kuruluşlarının yanında kurtarma organizasyonları ve teknik hizmet sağlayıcılar bulunuyor.

Berlin acil zehirlenme hattı

Berlin Sağlık İşleri Merkezi'nin işletmeleri (BBGes)

Toksikoloji, Klinik toksikoloji ve Berlin acil zehirlenme hattı

Federal Almanya Cumhuriyeti'nin 1963'te kurulan ilk zehirlenme belirtileri için danışma merkezi, Berlin ve Brandenburg eyaletlerinden sorumlu zehir bilgilendirme merkezidir. 030-19240 acil çağrı hattından tüm Almanya'dan 365 gün boyunca günün her saatinde yapılan aramalara yanıt verilmektedir. Vardiya hizmetindeki doktorlar, 2008 yılında yaklaşık 40.000 aramaya danışmanlık yaptılar. Bilgisiz kişiler, hastanelerden ya da muayenehanelerden doktorlar, eczane, anaokulu, okul, polis vs. personeli acil zehirlenme hattını arıyor ve tedavi, önleme ve olası zehirlenme riskleriyle ilgili bilgi alıyorlar.

Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü
Thielallee 88–92
D-14195 Berlin
www.bfr.bund.de

Tel. + 49 30 18412-0
Faks + 49 30 18412-4741
bfr@bfr.bund.de